

1/50
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1945 — Nr. 1

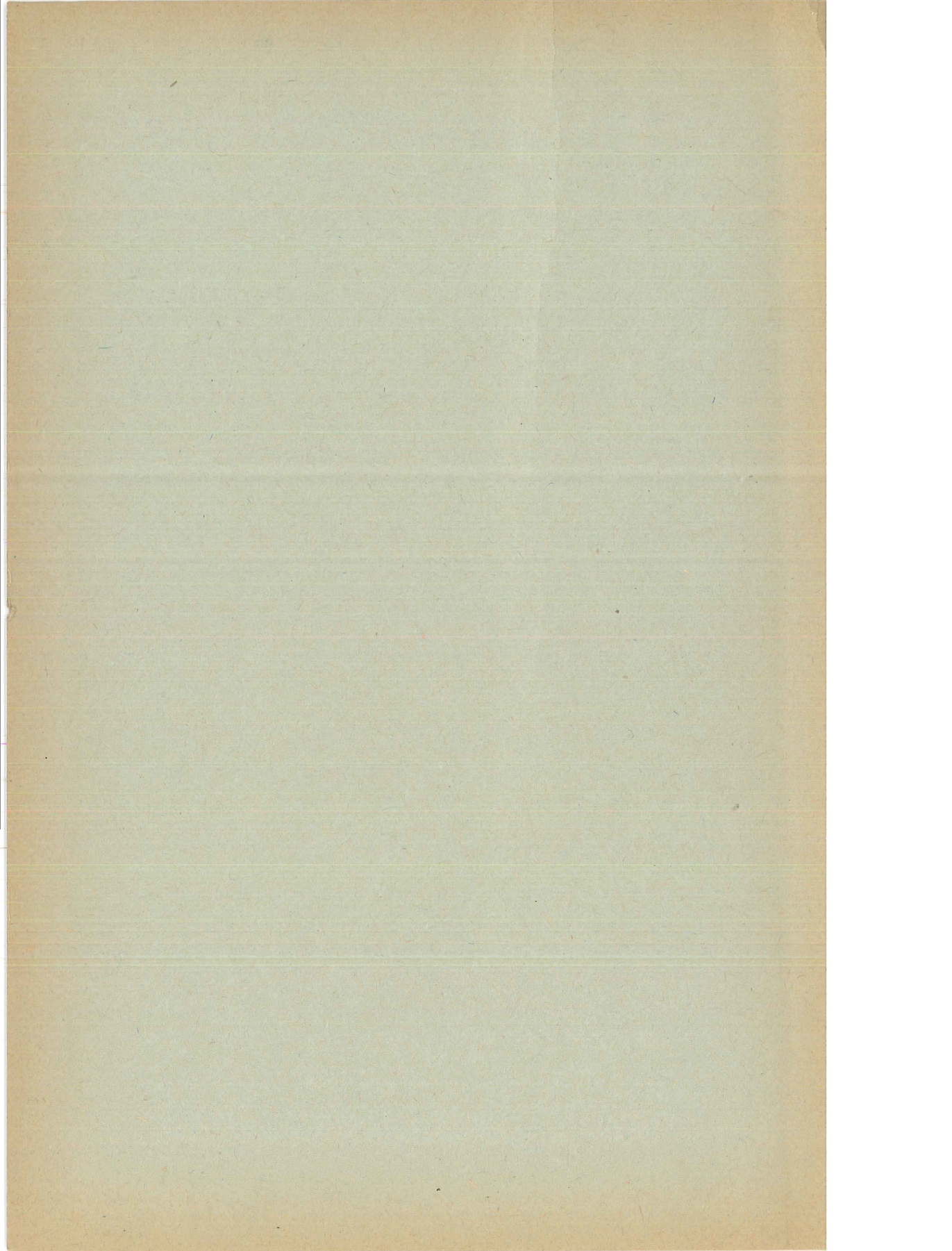
Vintersildfisket 1945

(Stor- og vårsildfisket)

Beretning avgitt av oppsynssjef
HÅKON VIKSE

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1946
I kommisjon hos Cammermeyers Bokhandel
O s l o

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1945 — Nr. 1

Vintersildfisket 1945

(Stor- og vårsildfisket)

Beretning avgitt av oppsynssjef
HÅKON VIKSE

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1946
I kommisjon hos Cammermeyers Bokhandel
O s l o

INNHold.

	Side
TEKST.	
Innledning	5
I. Krigssituasjonens innflytelse på fisket	6
II. Fyrbelysningen	7
III. Forsyningene	9
IV. Avtaket og losseforholdene	10
V. Radiomottakere m. v.	11
Fiskets gang	13
I. Drivgarnsfisket	14
II. Settegarnsfisket	16
III. Snurpenotfisket	22
IV. Landnotfisket	26
V. Ilandbringelse og anvendelse av årets fangst	30
VI. Dagbok vinteren 1945. Av notbas Hans O. Vindenes	31
VII. Dagbok vinteren 1945. Av høvedsmann Sven A. Ytreland .	37
Deltagelsen i fisket	45
Redskapssituasjonen — Berging av settegarn	50
I. Redskapssituasjonen	50
II. Berging av settegarn	51
Sunnhetstilstanden	53
Forskjellig	57
I. Oppsynet	57
II. Forseelser	58
III. Tvistesaker	58
IV. Utgiftene til oppsynet m. v.	58

TABELLISTE.

Tabell-nr.	Side
1. Garnfisket	20—21
2. Snurpenotfisket	24—25
3. Landnotfisket.....	28—29
4. Fangstmengde brakt i land i de forskjellige herreder og byer	30
5. Drivgarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.	46
6. Settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.....	46
7. Driv- og settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.....	47
8. Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.	48
9. Snurp- og landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.....	49
10. Landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.	49

Innledning.

Ingen- i hvert fall ingen vintersildfiskere- drømte noen gang om at man skulle oppleve »krigssesong« nr. 5. Ved slutten av hver »krigssesong« uttalte fiskerne tvertimot nærmest enstemmig: «Dette er utvilsomt den siste sesong under krigsforhold». Og de mente å ha grunn til å uttale seg slik, for de hadde radiomottakere.

Nå er spådommen eller ønskedrømmen gått i oppfyllelse, og det er grunn til å takke alle gode makter for det. Men først måtte man altså gjennom sesongen 1945.

Fiskerne har hatt mange vanskeligheter å kjempe med gjennom disse »krigssesonger«. Gjennom de fire første »krigssesonger« hadde de imidlertid vennet seg til de vanskeligheter som fulgte med de sperrete områder, minefaren, den manglende fyrbelysning og delvis mangel på redskaper og utstyr for øvrig. I samme tidsrum hadde de også fått lov til å arbeide uhindret av allierte luft- og sjøstridskrefter, trass i at opptil 50 % av totalfangsten gikk til Tyskland. Framstående tyske militære uttalte allerede i 1941 at de fant dette uforståelig, og at Tyskland ville gjort alt for å hindre fisket hvis Norge hadde vært okkupert av de allierte. Fiskerne derimot så denne velvilje som uttrykk for at våre allierte var klar over den betydning vintersildfisket hadde for Norges forsyninger, og at de derfor lot dette hensyn inntil videre gå foran hva strengt militære hensyn kunne tilsi.

Men hvordan ville det bli i år, nå da krigen var i sin avsluttende fase, og aktiviteten på vår kyst var øket så sterkt?

Hvor to eller tre fiskere møttes diskuterte de dette spørsmål. Meningene var delte, og ingen visste noe. Man ville gitt meget for ord av Øksnevad — for ikke å si Churchill — i sakens anledning. Imidlertid hellet oppfatningene stadig mer over til at hvis våre allierte ville forby fisket, ville man få utvetydig beskjed. Dessuten var det ikke så sikkert at fisket ville bli forbudt. Man hadde bruk for sild i år også, ikke bare i øyeblikket — men kanskje like meget når krigen om uker eller måneder var over. Mulighetene for eksport var små og kunne vel også helt elimineres. Man var forberedt på at fiskeflåten kunne bli rammet av

allierte fly- eller sjøstridskrefter. Men man kunne ikke tro at dette ville skje på fiskefeltet, — kun i leden, og da som følge av forvekslinger med transportskip.

Ja, slik snakket fiskerne seg i mellom foran sesongen. Men usikkerheten var der, og ingen hadde lyst til å være den første til å dra ut. Det gikk derfor helst tregt med forberedelsene. Vanskelighetene med å få utført de nødvendige reparasjoner og den omstendighet at provianten kom sent virket i samme retning.

Det var kun *en* ting som klarte å få fart i forberedelsene, og det var silden. Den dag det ble meldt om den første sildefangst, var alle betenkeligheter som blåst bort, og forberedelsene ble avsluttet med rekordfart.

Før selve fisket omtales nærmere, skal man kort berøre forskjellige forhold som satte sitt preg på denne aller siste »krigssesong«.

I. KRIGSSITUASJONENS INNFLYTELSE PÅ FISKET.

De tyske sperrete områder var nærmest uforandret fra foregående sesong, og det var nyttesløst å forsøke å få noen lempninger av betydning.

I tillegg til dette kom den allierte mineutlegging, særlig ved Haugesund.

Karmsundet var sperret fra slutten av 1944. Mange tvilte alvorlig på om Karmsundet ville bli åpnet mer så lenge krigen varte. Den 6. februar tillot man fiskefartøyer å gå gjennom Karmsundet i konvoi, men allerede 22. februar ble det sperret ved ny mineutlegging i Salhus. Den 6. mars ble atter innført konvoitjeneste som ble avbrudt av ny mineutlegging den 11. mars. Konvoitjeneste ble innført igjen 13. mars og denne ordning besto sesongen ut. Fiskerne satte seg ofte ut over de gjeldende bestemmelser for konvoiering og gikk til dels uten konvoi. Men heldigvis gikk alt bra. Lykken var bedre enn forstanden.

Den 12. januar ble det foretatt mineutlegging på vestsiden av Karmøy slik at trafikken også her ble sperret. Fra og med 22. januar fikk imidlertid fiskefartøyer tillatelse til å trafikere nær Karmøys vestsida på egen risiko. Det ble også tillatt å fiske her, men området ved Karmøys vestsida mellom breddeparallellene 59° 12' og 59° 16,5' ble betegnet som »fordektig« — og sikkert med god grunn. Således inntraff det fra kl. 20 og utover mot midnatt den 20. februar en rekke eksplosjoner vest av Nyvingen uten påviselig ytre årsak. Eksplosjonene fant sted utenfor setteriet som var ganske nær land. Det var satt ut mange garn, men alle farkoster var i land. Neste dag fløt der store mengder av minesprengt sild. Snurperne håvet flere hundre hektoliter

av sådan sild. Fiskerne fortsatte imidlertid å fiske på samme felt. Et forsøk på å få departementet til å stanse fisket her førte ikke fram. Derimot erklærte de tyske myndigheter området for sperret den 22. februar. Feltet ble senere frigitt igjen uten at det var foretatt noe for å uskadeliggjøre eventuelle miner. Denne frigivelse ble imidlertid ikke meddelt fiskerne av oppsynet.

Om denne mineutlegging har Sjøfotsvarets overkommando senere meddelt at den fant sted innen et område begrenset av en sirkel med $2\frac{1}{2}$ n. mils radius og centret omtrent i posisjon 59-14-15 N. og 05-05-30 O. Det var 77 miner av merke xvii og 79 miner mkl, og de var lagt i en dybde av 30 og innstillet på å synke den 20. februar 1945.

Også i Egersunddistriktet ble det lagt ut miner, således den 8. mars i søndre innløp til Egersund og den 17. mars i innløpet til Ånasira. Fisket kunne dog fortsette.

Fiskeflåten ble i år — for første gang under krigen — rammet av direkte angrep. Således ble 3 snurper senket den 28. januar — 2 ved Kopparnes og 1 ved Hjørungavåg. Mannskapene ble berget. Disse senkinger skyldtes utvilsomt at fiskefartøyene ble forvekslet med transportskip. Senkingene fant nemlig sted i leden, men ute på feltet fikk man arbeide i fred. Senkingene framkalte dog en viss engstelse — særlig nord for Stad. Det varte dog ikke lenge før fisket atter var i full gang.

Likeledes kan nevnes at en snurper forsvant sporløst om kvelden den 25. januar mellom Sulen og Bulandet. Dette var særlig egnet til å sette ryktene i sving. Men før det den 17. februar ble meldt i radio at vedkommende snurper var oppbragt og kommet til England, følte alle fiskere seg sikre på at skip og mannskap måtte være i sikkerhet.

I slutten av vårsildfisket forsvant en annen snurper på samme måte. Endelig kan nevnes at reisingene til ca. 180 garnsetninger ble kappet natt til 24. februar N. V. av Håskjærene. Det er overveiende sannsynlig at skaden ble voldt av tyske krigsskip eller tysk konvoi.

II. FYRBELYSNINGEN.

Med hensyn til fyrbelysninger var situasjonen uforandret fra tidligere »krigssesonger«. Man fikk dog tillatelse til så plasere et lys ved varden på Turøy — noe som forøvrig har vært praktisert tidligere uten tillatelse. Dette lys har vært til stor hjelp for de innvierte.

Det ble etablert »lysbåttjeneste« i likhet med tidligere, nemlig: Ved Skotningen på $59^{\circ} 41,0'$ N. br. og $5^{\circ} 5,0'$ O. lg.

Nord for Korsfjorden på $60^{\circ} 10,8'$ N. br. og $4^{\circ} 57,4'$ O. lg.

I Skarvøyosen på 60° 30,6' N. br. og 4° 49,0' O. lg.

Ved Bulandet på 61° 15,7' N. br. 4° 38,0' O. lg.

Ved Geitmaren på 62° 24,0' N. br. og 5° 30' 50" O. lg.

Ved Vallaboen på 62° 29,2' N. br. og 5° 40' 30" O. lg.

Om »lysbåtene« het det i den meddelelse som ble tilstillet fiskerne: »Lysbåtene« inntar sine posisjoner senest en time før solnedgang og ligger på posisjon til en time etter soloppgang. Når »lysbåtene« ligger på posisjon vil de føre følgende signaler:

2 lanterner som lyser horisonten rundt, nemlig 1 rød og 8 fot under denne 1 hvit lanterne.

Signalet vil bli slokket når det opptrer fly eller ubåter og når det ellers forlanges av de militære myndigheter. En gjør også oppmerksom på at »lysbåtene« på grunn av værforholdene, havarier m. v. muligens til visse tider ikke kan innta sine posisjoner. En må derfor ikke stole på at »lysbåtene« til enhver tid er i funksjon. Så vidt mulig skal dog fiskerne bli underrettet hvis fartøyene ikke er på posisjon.

Følgende fartøyer tjenestgjorde som »lysbåter«:

»Lindy«	R. 104. A	fra 24/1 til 28/3.	
»Gullregn«	R. 20. SL	» 2/1 » 28/3,	
»Charlotte«	R. 70. AS	» 2/1 til 13/3,	
»Ziva«	R. 65. SL	» 2/1 » 13/3,	
»Vesthavet«	M. 77. BV	» 11/1 » 30/1	} (Samme posisjon).
»Fram IV«	M.125. HØ	» 3/2 » 17/3	
»Myra«	M.27. BS	» 11/1 » 30/1	} —»—
»Fensfjord«	M.56. H	» 21/2 » 17/3	

Fartøyene er her oppgitt etter de posisjoner de hadde regnet sørfra og nordover.

Samtlige fartøyer var klar til å gå på posisjon i god tid, men det ble ikke behov for dem før 23. januar.

»Lindy« og »Gullregn« ble den 22. februar overført fra »lysbåt-tjenesten« til arbeide med berging av garn.

»Vesthavet« og »Myra« fratrådte tjenesten den 30. januar på grunn av angrepene den 28. januar. Disse fartøyer ble senere erstattet med »Fram IV« og »Fensfjord«.

»Lysbåtene« var denne sesong særlig påpasselige med å gå på posisjon. Det forekom ingen klager.

Selv om »lysbåtene« ikke tilnærmedesvis kan by den samme sikkerhet som den ordinære fyrbelysning, kan det sies at »lysbåtene« dog har vært til stor nytte for fiskerne — både siste sesong og tidligere sesonger. Dette gjelder også de sesonger da »lysbåtene« kom sent ut, selv om nytten selvfølgelig reduseres jo senere »lysbåtene« blir lagt ut.

Utgiftene til »lysbåtene« beløp seg dette år til kr. 109 960,54.

III. FORSYNINGENE.

Før sesongen begynte, ble det meddelt at forsyningene til vintersildfisket var sikret. Det var dog mange som tvilte på riktigheten av dette. Sådan tvil har forresten gjort seg gjeldende hver sesong under krigen, men stort sett har alt gått langt over forventning. Og det gjorde det i år og.

Fiskerne fikk tilsagn om de samme rasjoner som foregående sesong. De fikk også de samme rasjoneringskort og anvisninger som den gang. Provianten kom dog sent. Og da den kom, var der ikke dekning til sirupsanvisningene. Margarinsituasjonen var kritisk gjennom hele sesongen. Potetsituasjonen var også gjenstand for klager, men det var jo et landsfenomen.

Da fisket først tok til, var klagen over proviantsituasjonen trass i alt mindre enn tidligere. Dette skyldtes dog sikkert ikke at situasjonen hadde bedret seg, men snarere at man anså det nyttesløst å klage. Og dessuten kan det ikke nektes at fiskerne ble så godt tilgodesett av makthaverne som situasjonen tillot. Så egentlig hadde de vel ikke lov til å klage heller.

Forsyningene av kull var knappe — i hvert fall sør for Stad. De første anvisningene til dampsnurperne var så små at flere overveiet å unnlate å gå ut. Imidlertid ble man lovet kull etter hvert som man trengte det. Dette hjalp. Og forbausende nok klarte man å innfri disse løfter til 15. mars. Da ble kull til dampskip til fortsatt fiske innstillet.

Av brenselolje fikk fiskerne i år kun den såkalte »fiskerolje«. På grunn av denne oljens ildsfarlighet var man ikke lite skeptiske ombord i motorfarkostene. Kaskoassurandørene fraskrev seg ansvar for branner og eksplosjoner som oppsto ved bruken av denne oljen. Ansvar et måtte overtas av Krigsforsikringen for Fiskeflåten. Bortsett fra at »fiskeroljen« til dels framkalte en forferdelig stank ombord i fartøyene og at den lett forårsaket beking og varmgang, var den bedre enn sitt rykte. Riktig nok forårsaket den et par mindre eksplosjoner og branner, men noen særlig farlige situasjoner framkalte den ikke. — Tilførselene av denne olje var noenlunde tilfredsstillende når unntas Egersunds vedkommende. Dette distrikt måtte få olje tilført i tankvogner fra Stavanger. Tilførselene var dog hverken tilstrekkelig jevne eller store slik at der ofte var knapphet. Det måtte derfor allerede 24. februar innføres streng rasjonering: Fartøyer måtte til dels ligge i havn på grunn av oljemangel, andre måtte slepes fra feltet av samme grunn. En tid så det også ut som om ikke alle skulle klare å komme heim. Men den 19. mars kom det 2 tankvogner, og dermed var situasjonen reddet for dette år.

Nord for Stad var visstnok oljesituasjonen noe verre enn sør for

Stad. Det var tildels tider da man ikke kunne få olje. Forøvrig var tildelingen nokså knapp slik at det kun ble redusert drift. Kullmangel i forbindelse med saltmangel hadde en viss innflytelse på avtaket, jfr. nærmere under avsnittet om avtaket og losseforholdene.

IV. AVTAKET OG LOSSEFORHOLDENE.

Det har hendt før under krigen at avtaket har vært mindre tilfredsstillende. Dette har vesentlig hatt sin grunn i mangel på øvet arbeids-hjelp. Stort sett har det dog gått noenlunde bra.

Anderledes var det siste sesong. Man kom da opp i de største avtaksvanskeligheter i Noregs Sildesalslags historie. Foruten rikt fiske og delvis mangel på arbeidskraft spilte mangel på kull og salt en avgjørende rolle.

Allerede under storsildfisket ble det klaget over vanskelige avtaksforhold i Bergensdistriktet på grunn av kull- og saltmangel.

Verst var det dog under vårsildfisket — særlig da i Haugesundsdistriktet. Her virket de hyppige sperringer av Karmsundet sterkt inn. Hverken sildoljefabrikkene, salterne eller pakkerne maktet å ta unna det kvantum som kom inn. Allerede 8. mars måtte man begynne å dirigere større laster til Bergen for ordre. Dette fortsatte sesongen ut. Enkelte ble dirigert helt til Ålesund.

Det var selvfølgelig misnøye blant fiskerne med disse avtaksforhold. Kritikken ble særlig rettet mot sildeoljefabrikkene i de distrikter hvor mottaksforholdene var verst. Denne kritikk er ikke berettiget. Hva særlig fabrikkene i Haugesundsdistriktet angår — og det er dem kritikken i første rekke har vært rettet mot — så tok disse imot langt mer enn de etter den fastsatte plan over sildens anvendelse skulle og langt mer enn de etter tidligere erfaringer fra krigsårene kunne regne med. Og da kan man ikke godt forlange at fabrikkene skulle forberedt seg i større målestokk.

Også i Egersundsdistriktet var det mottaksvanskeligheter, men egentlig først fra 11.—12. mars da alle mottaksplasser var fulle — i hvert fall for distriktets fabrikker. Også her gjorde salt og kullmangelen seg gjeldende. Selv om det ble lovet både kull og salt, må man kunne forstå de fabrikanter som sa at de ikke kunne salte sin sild og fyre under kjelene med tomme løfter.

Når avtaksforholdene har vært vanskelige, har enkelte mindre nøyeregnende fiskere budt lossearbeideren fra kr. 0.50 til kr. 2.— pr. hl. for å kapre seg lossetørn foran sine yrkesbrødre. Senere har lossearbeiderne stillet forlangende om sådan godtgjørelse for å losse. Utglidningen skal allerede være kommet så langt at det vil være forbundet med betydelig besvær å få rettet på forholdene igjen.

V. RADIOMOTTAKERE m. v.

Da radiomottakere og telefonisendere ble inndratt i 1941, ble også vintersildfiskerne rammet. Etter søknad fikk man dog visse mengder apparater frigitt under vintersildfisket. Praksis var dog noe forskjellig i de forskjellige distrikter, og ordningen var ikke alltid tilfredsstillende. Således fikk man oftest apparatene vel sent.

Til å begynne var det mange som fant risikoen med å ha radiomottakere og telefonisendere vel stor. Men interessen øket etter hvert. Og siste sesong var det mange som ønsket sendere eller mottakere som ikke kunne få. Det ble gitt tillatelse for 30 telefonisendere (med mottakere) og ca. 450 mottakere etter de opplysninger oppsynet sitter inne med. Det var således adgang for mange av de fiskere som var ute og dessuten for folk i land til å få høre de meldinger de hadde størst interesse av — herunder også fiskerimeldingene. Særlig var B.B.C.'s 18,30 sending populær. Det merket man tydelig da Hjemmefrontens parole til fiskerne ble lest opp den 17. februar i år — den eneste parole i krigsårene som ble rettet direkte til fiskerne. Kunnskapen om denne parole ble spredt som ild i tørt gress. Da denne parole hadde direkte adresse til vintersildfiskerne, og da det har interesse at den blir bevart også for ettertiden, inntas den her:

»Matforsyningene til vårt folk er stadig blitt snauere, og enhver produsent og forhandler plikter å gjøre sitt ytterste for å skaffe folket den mat som kan produseres. Fiskerne og fiskeoppkjøperne har en stor oppgave å fylle under disse forhold.

1. Vi vet at en stor del av produksjonen av sildefisket og Lofotfisket går til tyskerne. Ved direkte salg til den norske befolkning skal det naturligvis ikke tas svartebørspriser. Nøden er størst blant dem som har minst å betale med. Det alminnelige kystfiske går derimot bare til norske forsyninger, og en bør derfor fiske så meget som mulig.

2. Ikke så få fiskere og oppkjøpere selger idag til tyskere til svartebørspriser. Disse folk er en skam for vår stand. Ikke bare unndrar de det norske folk en del av den mat det så sårt trenger, men de gir også fienden direkte hjelp. Dette er landssvik og vil i sin tid bli dømt etter lov om landssvik.

3. Mange steder reiser tyskerne ut på fiskefeltet og truer fiskerne til å selge direkte til dem. Dette er ulovlig også etter de lover som maktthaverne anerkjenner. I slike tilfelle skal fiskerne nekte og henweise til at loven forbyr slikt salg. Hvis dette ikke nytter, skal de protestere og melde saken til forsyningsmyndighetene på stedet.

4. I den senere tid har der mange steder vært en utglidning, hvor det gjelder helligdagsfreden, og som vi kan vente det, finnes lovbrøtere

helst blant dem som selger direkte til tyskerne for vinnings skyld. Helligdagsfreden er en av de lover vi fiskere selv har kjempet fram. Vi vet hva den betyr, og vi vil ikke se den brutt.

5. En del fiskere og oppkjøpere går frivillig i fraktfart for tyskerne. De har til og med ikke unnet seg for tilby transport av ammunisjon fordi det gir så god fortjeneste. Dette er den direkte årsak til at våre allierte har sett seg nødsaget til å gå til angrep på fiskefartøyer. Det er altså ikke nok at disse folk gir fienden hjelp til å drepe våre landsmenn og allierte. De er også ansvarlige for de liv som går tapt når fiskefartøyer blir bombet og senket. I sin tid vil de bli dømt for landssvik, og de blodpenger de har skaffet seg vil da bli dyre.

Enhver som disponerer fartøy skal ved alle midler unndra seg transport for fienden. Frivillig å påta seg transport er landssvik.

Denne parole virket stimulerende. Selv om innholdet var nokså selvsagt, ville det vært ønskelig om den hadde kommet før.

Så vidt vites, har fiskerne gjennom hele krigen levert den sild som sivilbefolkningen ønsket. Og den alt overveiende regel har vært at de har tatt den pris de selv kunne oppnå gjennom Noregs Silde-salslag — hvis de overhode har tatt betaling. Sivilbefolkningen har således fått fersk sild billigere fra fiskerne enn om de hadde kjøpt den gjennom de lovlige salgsorganer. Dessuten har de nok anvendt silden som byttmiddel »på fjorden«, og i så fall har det nok vært »svart mot svart« også hva prisen angår. Direkte salg fra fiskere til tyskere har ikke vært hyppige.

Svarthandel med sild har nok forekommet i ikke liten utstrekning. Og det har nok også vært fiskere som har deltatt i dette. Men her har sikkert fiskerne vært i minoritet.

Mange har nok satt seg utover den tidligere helligdagslovgivning — særlig kanskje snurperne. Men den overveiende majoritet har nok holdt helligdagen. Og etter at ovennevnte parole ble sendt ut, bedret forholdet seg ytterligere.

Mange fiskefartøyer har også gått i fraktfart — enkelte også med ammunisjonslast. Deres forhold vil sikkert bli gransket. Og hvor det foreligger blodpenger er det alle fiskeres ønske at de må bli dyre på samme måte som blodpenger i alminnelighet.

Fiskets gang.

Vinteren var mild og utmerket seg hverken med stormer eller usedvanlig godvær.

Fiskerne gikk sent ut også denne sesong, og det ble ikke fisket nevneverdig på havet. Dette skyldtes muligens en viss uvilje mot å fiske på havet under de usikre forhold som rådet. På den annen side lettet ikke silden seg før den kom nær land.

Silden kom sent også denne sesong idet de første dagene ble bragt i land den 23. januar.

Om forekomstene nord for Stad beretter oppsynssjef Giske at »der var stor sildetyngde til stede fra Stad til Kristiansund, men på grunn av sperring av flere av de beste felter ble det stort sett Svinøyhavet og Rundefeltet som det ble drevet på.

Mellom Stad og Egersund sto det store sildetyngder i løpet av sesongen, og silden trakk under land så å si på helle denne strekningen således også inn i Hjeltefjorden, Bømmel og Bærøfjorden, Karmsundet og de nordre Ryfylkefjorder.

I alt ble oppfisket ca. 3.759.000 hl vintersild mot h. h. v. 2.300.000 2.775.000, 2.500.000 og 3.226.700 i sesongene 1940/41, 1941/42, 1942/43 og 1943/44. I disse kvanta er ikke noe år medregnet hva der er omsatt utenom Noregs Sildesalslag, noe som det er umulig å gjøre seg opp et pålitelig skjønn om.

Trass i redusert deltagelse, redusert redskapsmengde og dårligere redskaper ble det således den beste sesong under okkupasjonen kvantumsmessig sett.

Av det oppfiskede kvantum er 1.906,400 hl garnsild (herav ca. 1.465.200 hl settegarnssild og ca. 441.200 hl drivgarnssild), 390.387 hl landnotsild og 1.462.300 hl snurpenotsild.

Av totalkvantummet er 274.400 hl drivgarnssild og 18.000 hl snurpenotsild fisket nord for Stad — resten sør for Stad.

Settegarnslagene, de kombinerte driv- og settegarnslag samt snurpenotlagene må sies jevnt over å ha hatt en meget god sesong. For drivgarnslagene er resultatene svært ujevne, men de fleste av disse som

drev effektivt har også gjort det bra. For landnotlagene er resultatet som vanlig svært ujevnt.

Om fiskets gang kan ellers berettes:

I. DRIVGARNSFISKET.

Som nevnt ble det i alt oppfisket ca. 441.200 hl. drivgarncsild mot 625.800 hl foregående sesong. Så å si hele kvantumet er fisket nær land.

Nedgangen i kvantummet skyldes vesentlig den reduserte deltagelse. For Møres vedkommende la også senkningen av de 3 snurpere nord for Stad den 28. januar en viss demper på fiskerne.

Om drivgarncsfisket på de forskjellige felter kan berettes:

Møre og Romsdal.

I Møre og Romsdal ble i alt oppfisket ca. 274.400 hl drivgarncsild mot 368.000 hl foregående sesong. Herav ble ca. 249.000 hl fisket på Svinøyhavet og Rundefeltet, resten i det vesentlige i fellesdistriktet og på Bjørnsundhavet. I kvantumet er også medregnet det som ble fisket med fløytegarn som enkelte lag brukte hele sesongen.

På det høyeste deltok ca. 240 drivere på feltene nord for Stad.

På strekningen Svinøyhavet—Storholmsfeltet ble det også i år iverksatt forsøksdriving etter storsild. Det ble gjort 7 forsøk i tiden 21. desember 1944 til 20. januar 1945. Forsøkene ga ikke nevneverdig resultat.

Den 23. januar kom forsøksdriveren inn til Fosnavåg med ca. 60 hl storsild tatt 18 kv. mil n. v. av Svinøy. Neste dag kom 30 drivere fra Svinøyhavet med fra 0 til 20 hl, gj. s. 1 hl. Den 25. januar var resultatet bedre idet 14 drivere fikk fangster mellom 10 og 100 hl, gj.s. 50 hl på samme felt. Deltagelsen øket nå, og fangstene ble bedre etter hvert selv om fisket var ujevnt.

I tiden 29. januar til 3. februar deltok opptil 170 drivere på Svinøyhavet, Goksørviken og Fellesdistriktet. Fangstene var gjennomgående gode, opptil 650 hl. I alt ble det fra nevnte felter i denne uke ilandbrakt ca. 70.000 hl drivgarncsild.

I den etterfølgende uke var værforholdene ustabile, og det var bare delvis utseiling. Fangstene var imidlertid jevnt gode for de lag som gikk ut.

I tiden 10. til 17. februar var det bedre værforhold og alminnelig utseiling. Fisket var meget godt og fangstene var jevne, opptil 600 hl. I nevnte tidsrum ble i alt i landbrakt ca. 130.000 hl drivgarncsild fra Svinøyhavet, Fellesdistriktet og Rundefeltet.

Fra nå av ble det mindre gode drivforhold. Det var dog enkelte dager utseiling av få drivere som til dels fikk bra fangster. Da været bedret seg omkring midten av mars, var det bare få drivere som forsøkte seg. Fangstene var små, og fisket sluttet av.

Etter at 2 drivere den 7. og 8. februar hadde fått fangster på 16 og 45 hl på Bjørnsundhavet, fisket opptil 26 lag på dette felt inntil 20. februar og fikk i alt ca. 10.400 hl. Det ble tatt fangster på opptil 250 hl. Gjennomsnittsfangstene lå mellom 60 og 90 hl i nevnte tidsrum.

Sogn og Fjordane.

I Sogn og Fjordane ble oppfisket ca. 29.000 hl drivgarnssild — noenlunde samme kvantum som foregående sesong. Fangstene ble tatt nær land, og deltagelsen var liten.

På strekningen Olderveggen—Kinn deltok ca. 50 drivgarnslag.

Den 25. januar ble de første fangster tatt på Bremangerhavet. Fangstene var ujevne, helst små fra 2 til 100 hl. Fangstene bedret seg etterhvert, og i tiden 1. til 3. februar var fangstene gode, opptil 450 hl. I tiden 25. januar til 16. mars ble ialt oppfisket ca. 15.000 hl her.

I Kinndistriktet fisket ca. 10 lag 3.500 hl i tiden 25. januar til 17. mars. Fisket foregikk vest av Ytterøyene. Det ble også tatt et par fangster vest av Kvanhovden. Fangstene var gjennomgående små.

På strekningen Bulandet — Byrknesøyene deltok opptil 30 drivgarnslag.

Ved Bulandet fisket opptil 10 drivgarnslag i tiden 26. januar til 14. mars i alt 6.000 hl. De første fangster ble i landbragt 26. januar da 4 drivere fikk fra 150 til 300 hl, gj.s. 220 hl. I dagene fremover til 2. februar øket fangstene til 400 hl. Fangstene ble for det meste tatt på nordsiden av Bulandet.

I Solund foregikk også litt drivgarnsfiske i tiden 27 januar til 16. februar da få drivgarnslag forsøkte seg i Strømfjorden og ved Gåsvær. Det ble i alt fisket 1.850 hl. Fangstene var enkelte dager bra.

Likeledes ble det i tiden 27. januar til 3. februar oppfisket 1.800 hl drivgarnssild ved Byrknesøyene i Gulen. Fangstene var ujevne, opptil 200 hl.

Hordaland.

I Hordaland ble i alt oppfisket 129.000 hl drivgarnssild mot 225.700 hl foregående sesong.

På strekningen Fedje—Stolmen, heri medregnet Hjeltefjorden, deltok opptil 200 lag, og på strekningen Brandasund—Espevær ca. 50 lag.

Det var meget sild til stede, og flere lenker gikk tapt.

På strekningen Espevær—Fedje foregikk drivingen vesentlig nær land.

I tiden 23. desember 1944 til 23. januar 1945 ble det iverksatt forsøksdriving på strekningen Heggholmen—Marsteinen. Det ble i alt gjort 11 forsøk, hvorav de første 10 nærmest var uten resultat. Den 23. januar kom imidlertid en forsøksdriver inn fra feltet 10 n. mil vest av Lønø med 30 hl. Neste dag kom 46 drivere inn fra strekningen Nautnes—Stolmen med fra 0 til 53 hl, gj.s. 9 hl. Heller ikke de etterfølgende dager ga nevneverdig resultat på samme felt.

Den 29. januar tok fisket seg bra opp såvel i Hjeltefjorden som på vestsiden av Øygarden med fangster opptil 400 hl. Fisket fortsatte på disse felter med jevnt gode resultater til 3. februar. Både deltagelsen og fangstene avtok nå fremover til 20. februar da det inntrådte værhindringer. Det var dog også i dette tidsrum flere gode fangster. De få lag som forsøkte seg på vestsiden av Øygarden fra 6. mars til sesongens slutt fikk også noenlunde bra fangster.

På strekningen Stolmen—Espevær var fisket kortvarig. Ustabil vær og dårlige strømforhold vanskeliggjorde driften.

De første fangster i dette distrikt ble bragt i land 3. februar da 3 drivere fikk 20, 50 og 120 hl n. v. av Melingsvåg. Den 5. februar var det gode utsikter, og 25 drivere kom neste dag inn med fangster fra 40 til 250 hl gj. s 110 hl tatt på strekningen vest av Espevær — vest av Skotningen. Fisket fortsatte til 24. februar, ofte avbrutt på grunn av værforholdene. Det ble i alt oppfisket 19.000 hl drivgarnssild i dette distrikt.

Rogaland.

I Rogaland foregikk i tiden 27. februar til 17. mars litt drivgarnsfiske i Skudefjorden, Karmsundet og omkring Bokn og Høvring. Deltagelsen var liten, men fangstene var gjennomgående gode. I alt ble oppfisket 8.800 hl drivgarnssild i Rogaland.

II. SETTEGARNSFISKET.

Årets settegarnsfiske var meget rikt. Det ble i alt oppfisket 1.465.200 hl settegarnssild mot 1.203.000 hl foregående sesong. Med bedre avtaksforhold ville resultatet sikkert blitt atskillig bedre.

Det var stor sildetyngde på de vanlige settegarnsfelter ved Røvær, Karmøys vest — og sørside, omkring Bokn og ved Egersund. Silden ble stående forholdsvis lenge på feltene.

Deltagelsen var noe mindre enn foregående sesong.

Fra de forskjellige felter kan berettes:

Lista—Jarens Rev.

Det deltok vel 250 settegarnslag i dette distrikt.

Som nevnt sto det store sildetyngder på grunnene utenfor Egersund og på Ognabukta. Derimot var forekomstene mindre på Siragrunnen.

I alt ble oppfisket 503.350 hl settegarnssild i dette distrikt mot 510.500 hl foregående sesong.

Den 21. februar forsøkte 50 lag seg på Klettagrunnen og fikk svake fornømmelser, opptil 1 hl. Således var det også neste dag. Det ble dog loddet bra med sild, men den hadde ikke satt seg. Den 23. februar slo fisket til på Klettagrunnen. Fangstene var noe ujevne, men til dels bra. 102 lag fikk på natt- og dagsett fra 20 til 220 hl, gj.s. 91 hl. Neste dag var fisket meget godt, og 207 lag drog gjennomgående gode natt- og dagsettfangster fra 20 til 480 hl, gj.s. 204 hl. De etterfølgende dager fortsatte fisket med godt resultat på Klettagrunnen.

Den 27. februar forsøkte noen lag seg på Løsgrunnen. Fangstene var mislige. Neste dag tok imidlertid fisket seg bra opp på natt- og dagsett. Fisket ble deretter noe værhindret, men i tiden 6. til 10. mars foregikk et meget godt settegarnsfiske på Løsgrunnen og Kjesholmsgrunnen.

I alt ble oppfisket 368.900 hl settegarnssild på Klettagrunnen, Løsgrunnen og Kjesholmsgrunnen.

I tiden 10 til 21. mars ble det fisket 54.200 hl settegarnssild på Siragrunnen. Fangstene var meget ujevne.

Den 12. mars satte 25 lag dagsett på Ognabukta og fikk gjennomgående gode fangster på opptil 50 hl pr. setning. Det var meget sild til stede, og det ble fisket meget godt her de etterfølgende dager. I alt ble oppfisket 70.500 hl på Ognabukta.

I siste halvdel av mars ble det fisket 8.700 hl settegarnssild omkring Gjellestø (Lista).

Jarens Rev—Tananger.

Det ble kun gjort få forsøk på dette felt.. Den 6. mars fikk man 25 hl på en prøvesetning (nattsett) ved Kjør. Etterfølgende dag- og nattsett gav ikke noe resultat. Det ble senere konstatert meget silderogn ved Kjør og Håstein.

Omkring Kvitsøy.

Settegarnsfisket ved Kvitsøy ble helt mislykket.

Den 8. mars satte en garnskøyte 4 setninger på Aurvik og fikk 10 hl pr. setning. Flere forsøk ble ikke gjort.

I Hugasundet og ved Rødholmene ble det under sesongen gjort

flere forsøk med settegarn, men resultatet var mislig — opptil 100 sild pr. setning.

I Ryfylkefjordene.

I tiden 9. til 19. mars ble det i Ryfylkefjordene fisket 45.800 hl. settegarnssild. Fisket ble hovedsakelig drevet av hjemmefiskere.-

Ved Revholmene (Falkeidfleet) foregikk fisket f tiden 13. til 19. mars. Det deltok opptil 50 lag som fisket 18.200 hl. Fisket var best de første dagene.

I Narrevikundet ved Borgøy deltok fra 20 til 50 lag som i tiden 9. til 15. mars fisket 9.800 hl. Fisket var best 12. og 13. mars.

På strekningen Liarvåg—Langøysundet (Nedstrand) deltok fra 20 til 40 lag som i tiden 9. til 19. mars fisket 17.300 hl. Fisket var best 13. og 14. mars.

I tiden 17. til 20. mars ble det tatt noen få settegarnsfangster ved Foldøy (Jelsa), i alt 500 hl.

Vest- sør- og innom Karmøy.

Som nevnt i avsnittet om krigssituasjonens innflytelse på fisket (s. 6), ble det foretatt mineutlegging på Karmøys vestsida den 12. januar. Forholdene var således usikre, men dette forhindrede ikke at distriktets fiskere forsøkte seg her inntil fisket ble forbudt.

Den 20. februar fikk en garnskøyte 34 hl på nattsett vest for Svor-tingen og en annen 25 hl ved Vikraboen.

Den 21. februar tok fisket seg godt opp på strekningen Svor-tingen—Ferkingstadnesset da 140 lag fikk gjennomgående bra fangster på natt- og dagsett, nemlig fra 15 til 330 hl, gj.s. 104 hl. Neste dag fikk 120 lag fra 30 til 350 hl, gj. s. 123 hl. Fisket ble nå forbudt på dette felt, og om morgenen den 23. februar ble de utestående redskaper tatt opp. 140 lag fikk fangster fra 5 til 150 hl, gj. s. 39 hl.

I alt ble oppfisket 35.000 hl settegarnssild på dette felt. Det var meget sild til stede.

Ved Skudenes var fisket meget rikt. Det deltok opptil 500 lag som fisket ca. 309.000 hl settegarnssild.

På strekningen Haganeset—Håskjærene foregikk fisket i tiden 20. til 24. februar. Fisket var ujevnt, og nattsettfangstene var best.

På strekningen Håskjærene—Jarstein—Kavholmen—Geitungs vest-side ble det fisket i tiden 24. til 28 februar. Fisket var ubetydelig. Det ble loddet bra med sild, men det var bare på enkelte flekker at den hadde satt seg.

Den 28. februar slo fisket bra til på strekningen Geitung—Fleggjo—Treboene. Fangstene var gjennomgående gode både på natt- og dagsett.

I alt innkom 360 lag med fangster fra 10 til 220 hl, gj.s. 83 hl, i alt 30.000 hl.

Den 1. og 2. mars var fisket for det meste værhindret.

Den 3. mars tok fisket seg opp igjen og ble meget rikt på strekningen Geitung—Fleggjo—Treboene. Derimot var det ujevnt og mindre på strekningen Vikevågen—Beiningen—Skidnedal. 460 lag fikk fangster fra 20 til 400 hl, gj. s. 152, i alt ca. 70.000 hl.

De etterfølgende dager var fisket meget godt på strekningene Geitung—Skidnedal. Den 9. mars avtok fisket, og flåten forlot felltet neste dag.

Den 16. mars trakk en del hjemmelag nattsett ved Kavholmen og fikk gode fangster. Dette var imidlertid sild på utsig.

Omkring Bokn.

Også omkring Bokn var settegarnsfisket meget rikt.

De første fangster ble tatt den 3. mars da ca. 30 lag fikk ujevne, for det meste bra fangster ved Klepp og Are. Det var fangster på opp-til 500 hl. Deltagelsen øket nå og var på det høyeste ca. 200 lag. Det foregikk nå et meget rikt settegarnsfiske fremover til 12. mars på strekningen Klepp—Kråka—Aresgrunnen—Solholmene. Silden seg nå nord- og østover, og det gode fiske fortsatte på strekningen Lauplandsholmene—Sandvik. Samtidig fortsatte det gode fiske på Aresgrunnen.

Fisket sluttet omkring 20. mars i dette distrikt. Det var da oppfisket 290.800 hl settegarnssild her.

Urter—Svee—Røvær.

Ved Urter, Svee og Røvær var det store sildetyngder som ble stående særlig lenge. Fisket ble meget rikt. Det ble oppfisket 213.900 hl settegarnssild. Det deltok i alminnelighet fra 100 til 130 lag, enkelte dager opptil 200 lag.

Den 15. februar merket man sild på nordsiden av Urter hvor 2 lag fikk 10 og 50 hl på dagsett. De etterfølgende dager var det mindre bra vær. og det ble kun tatt noen mindre fangster på vest- og nordsiden av Urter. Det ble loddet bra med sild, men den hadde ikke satt seg. Den 20. februar slo fisket til idet 87 lag fikk ujevne, til dels bra fangster mellom 10 og 200, gj.s. 70 hl omkring Urter. Fisket fortsatte omkring Urter til den 24. februar under mindre bra værforhold. Fangstene var ujevne, men for det meste bra — opptil 450 hl. Silden seg innover mot Røvær hvor det fremover til 3. mars bare ble tatt mindre fangster ved Hatt og Bryggelandsosen. Været bedret seg den 5. mars og fra nå av og til 17. mars foregikk et meget rikt fiske på vest- og sørsiden av Røvær.

Tabell 1.

Garnfisket.

	Uken som endte												Total
	27/1	3/2	10/2	17/2	24/2	3/3	10/3	17/3	24/3	31/3	7/4	14/4	
	hl.	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Bjørnsundhavet	—	—	1 000	8 200	1 200	—	—	—	—	—	—	—	10 400
Onahavet	—	—	—	650	—	—	—	—	—	—	—	—	650
Fellesdistriktet	—	4 500	600	7 850	1 100	—	—	—	—	—	—	—	14 050
Rundefeltet	3 800	51 300	7 800	17 700	2 900	—	3 900	400	—	—	—	—	87 800
Svinøyhavet	4 700	14 200	28 600	104 800	4 300	—	4 750	150	—	—	—	—	161 500
Selje	—	—	—	300 0	—	—	—	—	—	—	—	—	300
Sør-Vågsøy	—	400	500	750	—	—	—	—	—	—	100	—	1 750
Bremanger	500	6 950	1 150	2 800	—	—	1 900	400	—	—	350	200	14 250
Kinn	250	1 800	450	200	—	—	400	400	—	—	—	—	3 500
Askvoll	1 650	2 600	150	750	150	—	700	—	—	—	—	—	6 000
Sølund	—	950	350	550	—	—	—	—	—	—	—	—	1 850
Gulen	500	1 300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 800
Austrheim	—	9 800	750	500	—	—	50	50	—	—	—	—	11 150
Hjelme	50	28 200	3 400	3 000	200	—	200	200	—	—	—	—	35 250
Herdla	400	22 750	650	2 700	650	—	1 700	800	—	—	—	—	29 650
Fjell	100	9 000	1 750	4 200	800	—	450	—	—	—	—	—	16 300
Sund	150	6 250	2 600	1 650	550	—	—	—	—	—	—	—	11 200
Austevoll	50	3 900	2 400	2 100	1 000	—	—	—	—	—	—	—	9 450
Fitjar	—	900	850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 750
Moster	—	—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	50
Bremnes	—	—	2 000	3 900	1 800	—	—	—	—	—	—	—	7 700
Bømlo	—	—	2 350	4 700	2 500	—	11 300	20 600	—	—	—	—	41 450
Sveio	—	—	—	—	—	—	10 850	24 700	—	—	—	—	35 550
Skåre	—	—	—	—	—	1 600	91 300	54 800	—	—	—	—	147 700
Torvestad	—	—	—	700	64 300	50	1 150	—	—	—	—	—	66 200

Tabell 1 (forts.)

	Uken som endte											Total	
	27/1	3/2	10/2	17/2	24/2	3.3	10/3	17/3	24/3	31/3	7/4		14/4
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	Total
Åkra	—	—	—	—	34 800	—	—	—	—	—	—	—	34 800
Skudenes	—	—	—	—	33 900	124 000	149 000	2 100	—	—	—	—	309 000
Avaldsnes	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	200
Bokn	—	—	—	—	—	7 500	187 100	88 100	8 100	—	—	—	290 800
Tysvær	—	—	—	—	—	—	—	28 000	—	—	—	—	28 000
Nedstrand	—	—	—	—	—	—	—	10 900	6 400	—	—	—	17 300
Jelsa	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	—	—	500
Ogna	—	—	—	—	—	—	—	65 800	4 750	—	—	—	70 550
Eigersund	—	—	—	—	53 750	101 750	189 800	20 900	2 700	—	—	—	368 900
Sokndal	—	—	—	—	—	—	—	34 150	17 800	—	—	—	51 950
Hidra	—	—	—	—	—	—	600	1 500	150	—	—	—	2 250
Nes	—	—	—	—	—	—	100	—	750	100	—	—	950
Lista	—	—	—	—	—	—	100	2 350	5 300	1 000	—	—	8 750
Korreksjon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 200
	12 150	164 800	57 350	168 000	203 900	234 900	655 600	356 300	46 450	1 100	450	200	1 906 400

Ved Ramsholmene—Mølstrevåg—Ryvardsviken og Bømlo.

Ved Mølstrevåg, Ryvardsviken og Ramsholmene deltok opptil 60 lag som fisket meget godt. Ved Loddersy deltok opptil 100 lag som også fisket godt. Ved Espeværs sør og vestsida var fangstene mindre og ujevne, og nord for Espevær foregikk ikke noe settegarnsfiske.

Den 5. mars fikk en båt 10 hl på et garn (nattsett) ved Mølstrevåg. Deretter fikk få lag gode fangster ved Ramsholmene—Smørsund—Mølstrevåg. Deltagelsen øket nå, og fremover til 20. mars var fisket fortsatt godt på strekningen Ramsholmene—Mølstrevåg—Ryvardsviken—Lyngholmen. I alt ble oppfisket 35.350 hl settegarnssild på disse felter.

I tiden 6. til 15. mars fisket få lag ved Marholmen og Gulholmsfle (sør av Espevær) og fikk ujevne til dels bra fangster.

I tiden 13. til 16 mars fisket mellom 30 og 60 lag ved Loddersy. Fangstene var jevne og gode, men fisket opphørte brått.

Ved Espevær og Loddersy ble i alt oppfisket 31.900 hl settegarnssild.

Øvrige felter.

I Sogn og Fjordane foregikk i tiden 6. til 14. april et ubetydelig settegarnsfiske i Vågsfjorden, ved Lisetvika og Smørhavn.

Nord for Stad ble settegarnsfisket værhindret.

III. SNURPENOTFISKET.

Som nevnt ble det i alt oppfisket 1.462.300 hl snurpenotsild mot 1.083.550 foregående sesong. Av totalkvantumet ble ca. 18.000 hl fisket nord for Stad, ca. 464.350 hl i Sogn og Fjordane. ca. 387.300 hl i Hordaland og ca. 592.650 hl i Rogaland.

Deltagelsen var noenlunde som foregående sesong.

Snurpenotfisket var således meget rikt. Med mer tilfredsstillende avtak — særlig under vårsildfisket — kunne resultatet blitt ennå bedre.

Nord for Stad foregikk fisket på Goksøyrvika i tiden 26. til 30. januar. Fangstene var gjennomgående gode, opptil 2.000 hl. Det deltok kun 15 snurpenotlag idet de øvrige tidligere var gått sørover.

Årets første snurpenotfangster ble tatt om ettermiddagen den 25. januar på nordsida av Bulandet hvor det var stor sildetyngde. Til å begynne med var det 10—12 snurpere til stede som fikk fangster på opptil 2 500 hl. Snurpeflåten strømmet nå til dette felt, og flere fikk fangst utover dagen og kvelden. Den 26 og 27. januar var det fortsatt godt fiske på dette felt. I dagene 25. til 27. januar ble det således i alt oppfisket ca. 130.000 hl snurpenotsild her. Flere nøter ble sprengt og mange måtte ta lag.

Det sto meget sild ved Bulandet framover til 6. februar, men største delen av flåten opererte på andre felter. De få snurpere som fortsatt forsøkte seg her inntil 5. februar fikk gode fangster, og den 6. februar fikk ca .50 snurpere fangster på opptil 3.000 hl på dette felt, i alt ca. 30.000hl.

Den 28. januar ble det meldt om gode utsikter på strekningen Gåsvær—Utvær og ut på dagen også i Strømfjorden. Det ble et rikt snurpefiske her idet ca. 40 snurpere fikk fangster på opptil 2.500 hl, i alt ca. 61.000 hl. Det gode snurpenotfiske fortsatte i Strømfjorden også den 29. januar. Samtidig ble tatt en del større fangster ved østsiden av Gåsvær liksom det utover kvelden og natten ble tatt en rekke større fangster ved Rautingen og Nordøyene (Hjelme). Den 30. januar avtok snurpenotfisket i Strømfjorden, men det fortsatte noen dager framover ved Rautingen, Byrknesøyene, i Fedjeosen og Hjeltefjorden. Fisket var rikt på alle disse felter.

På vestsiden av Øygarden var det kun få snurpenotlag som forsøkte seg. Den 29. januar ble det tatt et par små fangster på Toftvikken og den 30. januar etpar mindre ved Hegghollmen. I tiden framover til 16. februar ble det også tatt en del spredte mindre snurpefangster på Toftvikken, i Svartskjærosen, ved Lønøy og Hitsøy.

I tiden 31. januar til 7. februar foregikk en del snurping i Korsfjordavsnittet og sørover til Stolmen. Fisket var en del ujevnt, men det ble tatt flere store fangster på opptil 2.300 hl.

I siste uke av storsildsesongen var fisket delvis værhindret. Det ble dog i denne tid tatt en del gode fangster, således ved Nordøyene og Hernar den 9. februar og mellom Rautingen og Fedje den 12. og 15. februar.

I midten av februar ble det meldt om utsikter ved Utsira, og snurpeflåten gikk sørover. Den 17. februar ble det tatt et par mindre fangster ved Svee og den 19. februar ble tatt en rekke større og mindre fangster mellom Urter og Svee, i alt ca. 21.000 hl. Det ble også tatt en fangst på ca. 500 hl vest for Håskjærene og neste dag et par større fangster sør av Håskjærene.

Fisket ble nå for det meste værhindret framover til de første dager av mars. Det ble dog tatt en del spredte fangster. Således ble det den 23. februar snurpet litt s. v. av Geitung, og den 28. februar ble det tatt 4 fangster på fra 600 til 1.600 hl på strekningen Skudepynten—Skidnedal. Likeledes ble det den 1. mars tatt en del mindre fangster på opptil 500 hl på strekningen Skidnedal—Breivik (Karmøy). Endelig ble det den 3. mars tatt en del større og mindre fangster på strekningen Solholmene—Klepp—Breivik (Bokn) og på strekningen Skidnedal—Breivik (Karmøy.)

Tabell 2.

Snurpenotfisket

	Uken som endte												Total
	27/1	3/2	10/2	17/2	24/2	3/3	10/3	17/3	24/3	31/3	7/4	14/4	
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Rundefeltet	6 800	11 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18 000
Bremanger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 200	1 250	2 450
Askvoll	129 200	8 100	33 900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	171 200
Solund	—	156 600	22 900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	179 500
Gulen	—	110 600	100	500	—	—	—	—	—	—	—	—	111 200
Austrheim	—	7 100	6 500	49 600	—	—	—	—	—	—	—	—	63 200
Hjelme	—	39 850	63 500	4 150	—	—	—	—	—	—	—	—	107 500
Herdla	—	9 800	1 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10 800
Fjell	—	9 450	1 100	250	—	—	—	—	—	—	—	—	10 800
Sund	—	19 800	7 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26 800
Austevoll	—	15 200	31 900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47 100
Moster	—	—	—	—	—	—	31 400	6 600	—	—	—	—	38 000
Bremnes	—	—	—	—	—	—	600	—	—	—	800	—	1 400
Bømlo	—	—	—	—	—	—	24 500	13 900	2 500	—	—	—	40 900
Sveio	—	—	—	—	—	—	26 000	9 700	1 500	—	—	—	37 200
Skåre	—	—	—	—	—	—	15 600	14 000	600	—	—	—	30 200
Torvastad	—	—	—	950	21 200	—	—	300	—	—	—	—	22 450
Åkra	—	—	—	—	3 400	—	—	—	—	—	—	—	3 400
Skudenes	—	—	—	—	6 500	13 200	39 400	12 800	1 900	3 100	—	—	76 900
Stangaland	—	—	—	—	—	—	3 750	—	—	—	—	—	3 750
Avaldsnes	—	—	—	—	—	—	43 600	18 500	900	—	—	—	63 000
Bokn	—	—	—	—	—	10 600	193 000	34 100	4 400	—	—	—	242 100
Tysvær	—	—	—	—	—	—	1 300	1 200	2 450	—	—	—	4 950
Nedstrand	—	—	—	—	—	—	8 650	42 800	9 950	—	—	—	61 400
Vats	—	—	—	—	—	—	—	2 600	—	—	—	—	2 600

Tabell 2 (forts.)

	Uken som endte												Total
	27/1	3/2	10/2	17/2	24/2	3/3	10/3	17/3	24/3	31/3	7/4	14/4	
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Vikedal	—	—	—	—	—	—	—	3 800	—	900	—	—	4 700
Sandeid.....	—	—	—	—	—	—	—	4 500	—	—	—	—	4 500
Erfjord	—	—	—	—	—	—	—	—	1 400	—	—	—	1 400
Jelsa	—	—	—	—	—	—	—	14 100	19 200	2 300	—	—	35 600
Sand	—	—	—	—	—	—	—	19 500	14 800	800	—	—	35 100
Sauda	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	—	—	600
Korreksjon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 600
	135 000	387 700	167 900	55 450	31 100	23 800	387 800	198 400	60 200	7 100	2 000	1 250	1 462 300

Værforholdene bedret seg nå, og det viste seg nå at det var store sildetyngder til stede i Karmsundet helt opptil Kopervik samt omkring Bokn og Høvring. Silden seg også med stor tyngde inn i Hervik-, Nedstrand-, Sands- og Krossfjorden (Yrkesfjorden, Sandeidfjorden og Vindafjorden). På alle disse felter ble det et meget rikt snurpenotfiske.

Ved Skudenes, i Karmsundet og omkring Bokn og Høvring ble oppfisket ca. 385.000 hl snurpenotsild. Fisket var særlig godt i dagene framover til 10. mars.

I Ryfylkefjordene ble oppfisket ca. 150.000 hl snurpenotsild. Det beste fiske begynte henimot midten av mars. Enkelte holdt det gående til omkring 25. mars og fikk gjennomgående bra fangster.

Den 5. mars fikk en snurper 400 hl ved Mølstrevåg samtidig som det ble tatt 2 fangster på 500 og 1.000 hl i Bærøfjorden. Neste dag ble det snurpet på strekningen Langevåg—Hjertnesvåg og i Bærøfjorden. Den 7. mars tok snurpenotfisket seg godt opp ved Smørsund og Bømmelhavn hvor det ble tatt gjennomgående bra fangster på opptil 2.000 hl. I tiden framover til omkring 20. mars ble det snurpet ved Ramsholmene, Smørsund, Mølstrevåg, Ryvarsdviken—Hovdeholmen, sør av Espevær og i Bømmel- og Bærøfjorden. Det var meget sild tilstede, og fisket var godt. Størstedelen av snurpeflåten arbeidet imidlertid på feltene ved Bokn og i Ryfylkefjorden på denne tid.

Omkring midten av mars ble også tatt noen få fangster i Nyleden.

På vestsiden av Bømlo ble kun tatt en fangst på 600 hl ved Lykling og et par mindre fangster ved Hiskjo den 6. april.

I tiden 13. til 16. mars ble tatt noen få større snurpenotfangster ved Bjørkevær (Røvær).

I Bremanger herred ble det i tiden 7. til 14. april tatt noen få snurpenotfangster ved Lisetvika og Vågene (Frøysjøen), i alt 2.450 hl.

IV. LANDNOTFISKET.

Det ble i år satt ca. 280 steng hvorav ble tatt opp 390.387 hl som er avregnet som landnotsild. Det ble nok tatt opp et større kvantum enn det nevnte, men den landnotsild som under vårsildfisket ble tatt opp uten etter ordre fra Noregs Sildesalslag er avregnet som snurpenotsild og medtatt i kvantumet for snurpenotsilden.

Av ovennevnte steng ble ca. 80 på i alt 112.246 hl satt i tiden 27. januar til 13. februar og ca. 200 steng på i alt 278.140 hl i tiden 1. mars til 12. april.

Det oppfiskede kvantum var således ganske betydelig. Imidlertid skriver en stor del av kvantumet seg fra slepe- og snurpelandsteng.

Landnotfisket var best under vårsildperioden — og da særlig i Rogaland. Under storsildperioden trakk nok silden under land, men den ble helst stående i bakkekanten og gikk ikke i nevneverdig grad inn på de vanlige kasteplasser. De fleste steng som ble satt i denne periode sto utsatt, men de ble dog for den alt overveiende del berget.

I Sogn og Fjordane ble i alt opptatt vel 95.000 hl landnotsild hvorav ca. 66.000 hl storsild og ca. 29.000 hl vårsild.

De første steng i dette fylke — og forøvrig de første under hele sesongen — ble satt den 27. januar da det ble satt ett på 600 hl. ved Sandøy (Bulandet) og ett på 2.100 hl ved Utvær.

Ved Bulandet ble satt 16 steng hvorav ble opptatt vel 20.000 hl. Fisket foregikk i tiden 27. januar til 13. februar. Det var mange lag til stede og utsiktene var gode. Det ble imidlertid for det meste bare slepesteng som ble satt. Den 6. februar ble det dog satt et par større steng på ca. 3.000 hl hver ved Sandøy og Vågsholmen.

I Solund ble satt 17 steng hvorav ble opptatt ca. 35.000 hl. Stengningen foregikk i tiden 27. januar til 10. februar ved Aspøy, Gåsvær, Utvær, Indrevær, Husøy og Hjønnevåg. Også her var det flere slepesteng. Av ordinære steng må nevnes et større på ca. 5.000 hl som ble satt ved Gåsvær den 2. februar og et på 16.000 hl som ble satt ved Utvær den 10. februar.

I Gulen ble det satt bare 4 steng, hvorav 2 mindre slepesteng. Stengene ble satt ved Vasø (Byrknesøyene) i tiden 30. januar til 12. februar og inneholdt vel 11.000 hl.

For øvrig ble det i tiden 5. til 12. april satt vel 50 helst mindre steng i Sogn og Fjordane. Stengene inneholdt ca. 29.000 hl. Stengningen foregikk hovedsakelig omkring Batalden og Reksten. Ellers foregikk litt landnotfiske i Rylandspollen, Lisetvik og Smørhavn (Bremanger).

I Hordaland ble i alt opptatt ca. 115.000 hl landnotsild hvorav vel 40.000 hl storsild.

Hovedtyngden av storsildkvantummet ble tatt ved Fedje, Nordøysund og Hernar i de siste dager av januar. Ved Fedje var flere av stengene på mellom 2.000 og 3.000 hl.

Den 5. mars tok landnotfisket seg opp i Sundhordland, og det ble i tiden fremover til 9. april satt en hel rekke større og mindre steng i Bremes, Bømlø, Moster og Sveio herreder. Det beste fisket foregikk i Bærøfjorden. Av større steng som ble satt i denne periode kan nevnes et ved Bømmelhavn på vel 8.000 hl og et ved Mølstrevåg på vel 14.000 hl.

I Rogaland ble satt ca. 90 steng hvorav ble opptatt ca. 180.000 hl. En stor del av dette kvantum skriver seg fra snurpelandsteng.

Det første steng i Rogaland ble satt på Trøsnavåg (Bokn) av 3 snurpere den 28. februar. Etter at sperring var utført, ble det storm

Tabell over landnotfisket.

Hvor der stengtes		Antall lås	Når låsene sattes	Når låsene tømtes	Opp- tatt hl
Bremanger:	Rydlandspollen, Liset- vik, Smørhavn	13	5/4—12/4	9/4—20/4	5 200
Kinn:	Batalden, Mågøy, Vev- lingen, Skorpå, Reksten	39	5/4—11/4	9/4—19/4	23 250
Askvoll:	Bulandet, Melvær, Værlandet	16	27/1—13/2	27/1—15/2	20 350
Solund:	Aspøy, Gåsvær, Utvær, Indrevær, Husøy, Hjør- nevåg	17	27/1—10/2	28/1—23/2	34 350
Gulen:	Byrknesøyene	4	30/1—12/2	5/2—15/2	11 200
Austrheim:	Fedje	17	28/1—13/2	30/1—13/2	21 950
Hjelme:	Nordøysund, Hernar, Lyngøy	16	29/1—9/2	30/1—10/2	16 700
Herdla:	Heggholmen, Turøy ..	2	30/1	2/2— 7/2	550
Fjell:	Storesund	2	31/1— 4/2	2/2— 6/2	400
Austevoll:	Bakkasund, Møkster ..	3	1/2— 2/2	2/2— 6/2	1 050
Fitjar:	Brandasund	1	5/2	6/2	100
Bremnes:	Rubbestadnes, Agaø, Brakedal, Rogøyene, Øklandsvåg, Lindøy, Vornes, Hiskjo, Løk- lingholm, Lykling, Gjei- tung, Grytlefjord	20	10/3— 9/4	14/3—10/4	11 400
Bømlo:	Vespestadvåg, Bømmel- havn	5	5/3— 8/3	5/3—21/3	12 300
Moster:	Slaktingsvik, Lambøy, Strømøy, Bærø, Saks- eid, Håvik, Tunge, Mosterhavn, Spidsøy, Klungervik	24	5/3— 5/4	7/3— 6/4	30 600
Valestrand:	Strømseidvåg	1	13/3	14/3	50
Utsira:	Skarvanesvågen	1	6/3	14/3	1750
Sveio:	Mølstrevåg	3	6/3—10/3	8/3—14/3	17 800
Skåre:	Røvær	8	3/3—10/3	7/3—22/3	21 250
Skudenes:	Gjeitingsbogen, Naley	2	6/3— 7/3	13/3—28/3	16 600
Avaldsnes:	Sælen Høvring, Fosen- øy, Dyrnesvågen, Før- resbotn	9	3/3—16/3	8/3— 5/4	26 700
Bokn:	Trosnavåg, Breivik, .. Austre Bokn	3	1/3—10/3	8/3—16/3	44 500
Tysvær:	Hervik	1	15/3	22/3	550
Skjold:	Yrkesfjorden	10	13/3—24/3	22/3—27/3	5 700

Hvor der stengtes		Antall lås	Når låsene sattes	Når låsene tømtes	Opp- tatt hl
Nedstrand:	Espevik, Bakkevik, Svinevik, Langøysund Hinderåvåg, Nedstrand	20	5/3—11/4	19/3—12/4	24 300
Jelsa:	Høyvik, Vatlandsvåg, Lauvik, Kallevik, Marvik	12	13/3—12/4	22/3—12/4	17 500
Imsland:	Imsland	1	14/3	24/3	250
Vikedal:	Ilsvåg, Vikedal	20	12/3—12/4	24/3—12/4	9 100
Sandeid:	Sandeid	2	13/3	24/3—26/3	1 250
	Opptatt landnotsild hvor steds- og tidsangivelse mangler:				
	Storsild				5 597
	Vårsild				8 090
	Tilsammen	272	27/1—12/4	27/1—12/4	390 387

fra nord slik at det ikke kunne arbeides med stenet på 2 døgn. Man fryktet for at stenet skulle gå tapt. I stedet trykket en større silde-tyngde ned nøtene og fylte vågen ytterligere. Nøtene holdt, og man berget ca. 37.000 hl av stenet.

Under stormen tok silden land flere steder, og den 3. mars ble gjort et større snurpelandsteng på Vågavågen (Fosenøy) og et mindre steng ved Kåretåna (Røvær). Landnotfisket fortsatte framover til 16. mars. Det ble fisket ved Utsira, Røvær, Geitungsbogen, Naley, Sælen, Høring, Fosenøy, Førresfjorden, Bokn, Hervik og ved Espevik, Bakkevik og Langøysundet (Nedstrand). Av større steng kan nevnes ett ved Geitungsbogen på vel 14.000 hl, 2 ved Røvær på 7.000 og 5.000 hl, ett ved Høring på vel 9.000 hl, ett ved Austre Bokn på vel 6.000 hl og ett ved Bakkevik (Nedstrand) på ca. 5.000 hl.

Den 12. mars ble det satt 2 middelstore og 1 mindre landnotsteng ved Ilsvåg (Vikedal).

Ellers vises til tabell 3 hvorav går fram hvor og når det ble stengt.

V. ILANDBRINGELSE OG ANVENDELSE AV ÅRETS FANGST.

Etter tabellene 1—3 ble det i alt oppfisket 3 759,145 hl stor- og vårsild siste sesong.

Om hvor silden ble ilandbrakt vises til tabell 4.

Silden ble anvendt således:

466,695 hl eksportert fersk, 742,150 hl saltet, 2 030,121 hl til sildolje, 51,245 hl til agn, 168,326 hl til hermetikk og 300,608 hl forbrukt fersk innenlands.

Tabell 4. Fangstmengde brakt i land i de forskjellige herreder og byer.

Ilandbringelsessted:	Ilandbringelsessted:
Kristiansand S. 200 hl	Fitjar 11,900 hl
Mandal 300 »	Austevoll 18,900 »
Lindesnes 3,950 »	Sund 6,100 »
Korshamn 100 »	Fjell 125,700 »
Farsund 1,000 »	Herdla 41,550 »
Lista 150 »	Hjelme 5,000 »
Flekkefjord 1,750 »	Austrheim 4,800 »
Vest-Agder 7,450 hl	Hordabø 9,300 »
Sokndal 91,200 hl	Fusa 10,200 »
Egersund og Eigersund ¹ . 404,750 »	Os 22,400 »
Sandnes 1,250 »	Fana 16,900 »
Hetland 156,350 »	Manger 1,100 »
Stavanger 291,300 »	Alversund 1,900 »
Strand 3,200 »	Lindås 600 »
Rennesøy 2,100 »	Laksevåg 3,550 »
Kvitsøy 29,650 »	Askøy 447,850 »
Bokn 900 »	Bergen 208,350 »
Skudeneshavn 94,450 »	Bergen og Hordaland .. 1,208,350 hl
Skudenes 9,400 »	Gulen 7,900 hl
Stangaland 57,750 »	Solund 12,900 »
Kopervik 18,750 »	Askvoll 13,100 »
Åkra 124,350 »	Kinn 44,100 »
Avaldsnes 34,250 »	Florø 12,500 »
Torvastad 332,000 »	Bremanger 12,500 »
Skåre 15,950 »	Davik 700 »
Utsira 400 »	Sør-Vågsøy 51,950 »
Haugesund 400,300 »	Nord-Vågsøy 350 »
Rogaland 2,068,300 hl	Selje 300 »
Sveio 21,400 hl	Sogn og Fjordane 156,300 hl
Bømlo 9,500 »	Sande 24,550 hl
Bremnes 6,150 »	Herøy 153,000 »
Moster 4,650 »	Ålesund 114,900 »
Stord 176,300 »	Sandøy 750 »
Skånevik 2,700 »	Fræna 10,400 »
Fjelberg 5,300 »	Kristiansund N. 15,150 »
Kvinnherad 8,750 »	Møre og Romsdal 318,750 hl
Strandvik 37,500 »	

¹ Nøyaktig fordeling mangler, men den altoverveiende del er ilandbrakt i Eigersund herred.

VI. DAGBOK VINTEREN 1945.

Av notbas **Hans O. Vindenes** Vindenes.

10. januar 1945: I dag samler vi mannskapet og begynner å gjøre klar til vintersildfisket. Det er litt tidlig i forhold til i fjor, men månene kommer litt tidligere. Det er ny måne til helgen — 14.— og da er vi ikke trygge lenger. Den kan komme hva tid som helst da — tror vi.

Været har vært rusket. I dag dog bedre, ostlig og frost.

11. januar: Ostlig eller stille og frost. Ingen silderykter.

12. januar: Fremdeles fin fint vær og ingen nyheter om sild. En del sei på Svinøyhavet.

Fiskerne er meget skeptiske for vinteren. De tror det blir vanskelig å få fiske i fred. Den ene ser etter den annen og stusser alvorlig. De liksom ikke tør. Hadde ikke utryggheten vært, så hadde vi alt for flere dager siden hatt Haugesundsåtene nordover så spruten sto for bauen. Men ennå er de ikke å se. — Ålesunderne heller ikke. De er visst særlig forsiktige.

Her er en elendighet med proviant uten like. Særlig er det poteter og smør som mangler. Det er således en tarvelig tilværelse for oss som for andre.

13. januar: I dag sydlig og regn.

14. januar: Stille og litt kaldere. Vi hører intet sildenytt. Telefonen har vært sperret en hel uke. Det passer temmelig dårlig med vår interesse, men hva skal vi gjøre mot overmakten? Vi blir bare dummere for hver dag.

15. januar: Bra vær, men ingen sildenyheter. Man får en del sei utfor Solsvik i dag.

16. januar: Fremdeles stille.

17. januar: Nordlig storm — og fremdeles ingen ting å høre. Men jeg tror at dersom man nå hadde vært på feltene, så ville der snart blitt sild. Her er dog mange ting som spiller inn. Bl. a. at skipperen og bestemannen vår fra Ålesund ikke kommer seg sørover.

18. januar: Nordkuling og ingen sildenyheter. — Ålesundbåtene ligger fremdeles hjemme. Stavangerne kommer ikke på grunn av sperring både innen- og utenfor Karmøy. Der er smør og potetnød. Dette ser broket ut.

19. januar: Vi går hjemmefra uten skipper og uten bestmann og ennå en mann for lite. Går til Kalgraf. Ikke det minste som kan kalles silde syner ser vi på vår vei. Heller intet annet. Ikke et fartøy. Dette er det døde hav. — Bare vi og m/s »Kjellhaug« er kommet hit. Vi er de eneste som er kommet oss ut.

Nordostkuling og frost.

20. januar: Nordost og frost. Været er så uheldig som det kan bli for sildefiske.

21. januar: Fremdeles samme været. Ligger fremdeles i Kalgraf. Ingen sildeutsikter. Den tredje snurper — m/s »Dristig« — ankommet.

22. januar: Går til Skjergjehavn for å hente skipper, bestmann og en mann til fra Ålesund som kommer med »Kommandøren«. — Der nord er fiskerne helt sjokkert. —

Vi går fra Skjergjehavn, nord Steinsund, ut ved Gåsvær og vest

for Bulandet. Havet er helt fritt for både det vi vil se og det vi ikke vil se. — Får kjøpe oss godt med fin koketorsk. Men jamen ser dette smått ut med silden — foreløpig.

23. januar: I natt har forsøksdriveren fått 60—70 hl på Svinøyhavet, og den utfor Blomvåg 30hl, så her er nå kommet sild til kysten. Om den vil søke til lands, er imidlertid ennå et åpent spørsmål. Det er fremdeles sørvest og sterk frost, klart vær og klar sjø — så betingelsene for at silden skal søke inn er de dårligste man kan tenke seg. Vi håper bare på værforandring. Men skjer ikke det, kan storsildfisket bli en skuffelse — og det tåler vi svært lite.

24. januar: Sørøst, frost og pent vær, men altfor kaldt.

Driverne i natt 5—50 hl ved Heggholmen. Håfiskerne 10 kv. mil utfor Olderveggen beretter om sildeåter. Vi og 4—5 andre undersøker på havet 5—8 kv. mil av Bulandet, men vi finner ikke sild. Det ser ikke bra ut, men får håpe at den kommer om ikke alt for lenge.

25. januar: I dag kom der sild på nordsiden av Bulandet. Riktig i mengdevis. Flere båter tok last i løpet av dagen og kvelden. Med oss gikk det trasig. Først bom. Så et storkast som sprengetes etter mange vidervedigheter. Så til slutt ca. 1.200 i 2 kast.

26. januar I morges atskillig sild ved Værlandet og Bulandet. Vi gjør to halvbrekkere. Til slutt får vi noten på propellen på den ene dorryen da vi hadde en kjempesjangse. Når hertil kom at det ble kuleregn, hiver vi båtene og går inn med det vi har ombord. — Sannsynligvis vil de som ligger igjen få en del sild i dag, men vi er trasige og trette for denne gang. — En hel del notbruk kommer nordover, så lenger sø enn Bulandet er det visst ennå smått.

27. januar: Sørøst og frost fremdeles, men sild i massevis ved Bulandet for dem som er tilstede. — Vi høkrer vår fangst ut til Herodes og Pilatus— og Gud vet hva tid vi blir kvitt den. — På »Svineryggen« har de ikke spist på et døgn, og andre steder er det like galt. —

28. januar: I dag kl. 4 ble vi endelig kvitt fangsten. Det var trasig.

Båtene strømmer full-lastete sør Hjeltefjorden som perler på en snor. Det er Bulandet fremdeles. Merkelig så stasjonær silden er. Været pent — sørøst og frost. Vi går til Straumfjorden. Der er bra med sild til stede, og mange store fangster. Vi 2.500 i 2 kast. Får denne gang losse på Horsøy.

29. januar: Det ryktes i dag — og antakelig er det sikkert — at snurperne »J. M.« og »Lepsøy« og »Varp« er senket ved Stad. Likeledes er »Norholmen« savnet siden torsdag aften. Det rår derfor en viss usikkerhet og kvalme over fiskerne idag. Været er fint — kaldt — og det kommer sild inn i mengdevis. Men enkelte snurpere går til Bergen for å orientere seg og helst for å slutte av. — Vi går ut til Nordøyene og får 2.500 hl i et kast. Flere andre også gode fangster.

30. januar: Godværet fortsetter og fisket likeså — om kanskje ikke fullt så svært som før. — Silden siger sent sørover i år, men den er nå kommet til Turøy og Lønøy hvor en del snurpefangster er tatt i dag og i går. Flere garnlenker tapt av sildetyngde på dette felt.

31. januar: Fremdeles samme gode været. Det er dog stritt kaldt, men vi kan ikke få alle goder. Det er i alle fall trygt og minefritt i østenvind.

Det kommer foreløpig inn litt mindre sild i dag. Vi er på vei fra Stord etter endt utlossing. — De tar til å klage for mangel på salt og kull på enkelte hold.

Går til Nordøyene og tar 2.000 hl i 3 kast, men sprenger noten 2 ganger på grunn av sildetyngde. Utover natten kommer en del båter fra Rautingen.

1. februar: Fint vær fremdeles, men litt kaldt.

Her er kommet inn store mengder snurpesild — helst fra Rautingen — men nå snakkes det høyt om kull og saltmangel på mottakerplassene. Jeg synes det er søren så elendig. Nå da det endelig var anledning til å få både til smør og annet, så klikker det på annet hold. Det skal i alle fall ikke kunne sies at fiskerne klikker — de som har den mest utsatte jobben. De driver for fulle mugger de aller fleste, og det synes jeg er det rette. Vi har nå 4 laster på en uke.

2. februar: Godvær og sild overalt fra Bulandet til Stomlen. En del snøkave utpå dagen.

3. februar: I dag nordkuling, men spakere ut på kvelden. Sild nesten over alt.

4. februar: Sørkuling, men mange kommer inn med store laster. Vi var i Straumfjorden i går og i natt. Sild i massevis. Fikk 1.900 hl. Har nå fisket 10.000 hl hittil. Vi og andre blir sendt til Haugesund for å losse. Omkring Bergen er alle fabrikker fulle. Dessuten salt og kullmangel. Det er sørgelig at mottakerne står så dårlig rustet i år for å ta i mot all denne havets rikdom som vi så sårt trenger.

5. februar: Der meldes om «uheldige driftsforhold», så i dag har det visst vært skralt over alt. Ut på kvelden spakere. En del snurpere bra fangster i Korsfjorden på ettermiddagen. Ellers værhindring for en gangs skyld.

6. februar: I Korsfjorden en del bra snurpefangster. Vi 1.200 hl og en totalt sprengt not. Dessuten en del fangster ved Bulandet.

7. februar: Sørkuling og regn. Dog 4—5 fangster i Korsfjorden, ellers slakt over alt. Det ser ut som det snart er tampen på storsildfisket. Det var egentlig tidligere enn jeg hadde ventet. Det er ny måne på mandag 12. ds., og inntil da må vi nå ha lov til å håpe på sild.

8. februar: I dag slakt over alt. Vestlig kuling. Litt sild ved Nordøyene, men små fangster.

9. februar: Bra vær. En del sjøgang. Godt med sild ved vestsiden av Hernar. Mange gode fangster, men atskillig notskade på grunn av sjøgang. Vi 2.000 hl.

10. februar: I dag mindre godt vær. Enkelte snurpefangster innfor Fedje og Holmengrå. Ellers hører vi ingen ting.

11. februar: Søndag. Tålig bra vær. Snurpeflåten har patruljert fra Hjeltefjorden til Bulandet, men uten resultat så vidt vi kjenner til.

12. februar: Bra vær. Hele flåten på vei sørover igjen. Vi er blant de siste. Observerer en sildeåte øst for Fedje. Kaster, men svivelen i snurpelinen springer og slår nesten en mann i hjel i spranget. Må ta noten inn igjen til endes. Senere bra med sild tett ved land ved Fedje. Atskillige fangster. Vi får et storkast, men en hedning ødelegger det delvis så det blir ca. 2.000 hl igjen på oss.

13. februar: Ruskevær ut på dagen og ingen snurping. Bra driv-

garnsfiske langs hele kysten. Snurpeflåten begynner å gjøre seg klar for vårsildfisket. Storsilden regnes omtrent for slutt.

14. februar: Kuling og intet snurpefiske. Bra drivgarnsfiske over alt.

15. februar: Pent vær. Snurpeflåten i fangst flere steder nordpå igjen — Fedje—Rautingen—Bulandet. Det meldes også om landnotkast på Nordrevågen på Utsira. Det ser ut som storsilden blir mer utholdende enn vi er vant til de siste årene.

16. februar: Fra i dag av kalles silden vårsild, og prisen er en god del mindre. Til gjengjeld har det ikke vært en eneste sild å se i dag — i alle fall for snurperne. Været dessuten mindre bra.

Det berettes om en del drivgarnsfiske — særlig nordenfor. — Møringene snakker svært om sild ved Vallaboene og på Svinøyhavet. Dessuten det samme gamle: brødkort, skjortebytte m. m.

17. februar: Dårlig vær på storsildfeltet. Men i dag hører vi at man er borti sild ved Urter. Der er været litt bedre, men ikke bedre enn at det hovedsaklig går på sprengte nøter. Enkelte mindre fangster.

På denne dag i fjor ble første vårsilden tatt ved Utsira. Silden holder således ruten sin framfor noen i denne tid.

18. februar: Søndag og sørkuling.

19. februar: I dag ble der — mot formodning — bra vær og atskillig fiske ved Urter. Fangster opptil 2.600 hl. Vi lå på Rubbestadneset og reparerte lysmotoren som så mange andre, og forsømte oss grundig. Det er denne forbannede «fiskeroljen» som bevirker at sylindrerne rives og går tett og forårsaker fordervelse i massevis.

20. februar: Sørkuling og regn og grisevær med påfølgende landligge, så i dag stiger prisen på «nakkeskudd» til kr. 140,00 pr. flaske i Haugesund. Aldri så galt at det ikke er godt for noe.

21. februar: I dag kom der inn 2 laster snurpesild tatt ved Jarnstein. Hele flåten går ut, men været er skralt. — Et sleng med garnsild vestsiden Karmøy.

22. februar: Stor sjø og en del vind, så det er landligge for snurperne. — Karmsundet minelagt igjen. Dessuten en del drivminer, så det er ikke noen stas med dette her.

23. februar: I dag har det vært tålig med vind, men stor sjø. Snurpeflåten har patruljert Røvær—Utsira—Skudefjorden, men uten resultat. — I kveld — etter at det ble mørkt — bra med sild i Skudefjorden, men litt djupt. Dessuten en ubarmhjertig straum så fangsting var vanskelig.

24. februar: Sørkuling og skittvær. En del garnsild på Karmøys vestside, men intet snurpefiske.

25. februar: Søndag. Vestlig kuling. Landligge.

26. februar: Her er nå atskillig sild til stede i Karmsundet, og det meldes om utsikter for Røvær. Men «vanskelige driftsforhold», nærmere bestemt sørvest kuling, forhindrer operasjonene. Således ødelegger været sjangsene dag etter dag. Fiskerne er potetlaus, og mismotet kommer i høgsetet. Men blir det vær, blir det sild — og da blir det sveis på tingene igjen, enten man har poteter eller ei.

27. februar: Sørvestlig kuling og stor sjø. — En del sild til stede Skudepynten—Svortinga ut på kvelden, men den var nokså umulig å ta selv om den ikke gikk særlig djupt. 5—6 fangster på ca. 100 båter.

28. februar: Siste februar. Sørvest kuling, tiltagende utpå kvelden.

1. landsteng Trosnavåg. En del snurpefangster Grønnestadvåg i ettermiddag. Dessuten et sleng med sild like til Høvring, men ingen nevneverdige fangster ennå. — »Kommer an på hva natten vil bringe meg«, sa piken. — Det er sørgelig med dette trasige været.

1. mars: Dette går fra galt til verre. I går kveld var det s.v. kuling, men i natt ble det v. storm med påfølgende ubehageligheter: avdriving, ankring på ny m. m. m. Vi er egentlig gått i skårfeste hele flåten. Karmsundet sperret, og vestenfor forbyr stormen. Men kommer tid, kommer råd får en tro. Utpå kvelden nord storm.

2. mars: Nordstormen har hengt i hele natt, og fortsetter fremdeles uavkortet.

3. mars: Litt slakkere i dag. En del snurpefangster omkring Bokn på de luneste stedene.

4. mars: I natt tålig bra vær. En del fangster forskjellige steder. Vi får noten full av småsild som stokker noten og til slutt sprenger den aldeles kapittalt. Kastet kl. 5,30 og var ferdig kl. 18 med dette ene verdenskast. — Bra fangster innover like til Espevik.

5. mars: I dag ryktes det at der er tatt sild i Bærøfjorden, Her sør i marken er også tatt mange pene fangster, men jaggu er det store gross fremdeles lett på vannet. — Bra vær, og helst godt fiske over alt. Stavanger fullstoppet. Alle må gå til Haugesund vestenfor Karmøy. Her er ikke bare glede.

6. mars: Godt vær og sild i mengdevis — særlig omkring Bokn, men også forskjellige andre steder som Bærøfjorden og Mølstrevåg. Svært garnfiske. Men nå er det saltspørsmålet som er aktuelt igjen. Støtt er det skår i gleden.

7. mars: Også i dag er det pent vær og plenty sild — særlig Karmsund og ved Bokn. Store konvoier av sildeseilere går nordover Sletto i dag med sild til Bergen. — Dette er et riktig vårsildår.

8. mars: Fremdeles godt vær og mengder av sild både ved Bokn og i Bømmelen. — Det knaker dog med leveransen — skjønt det har gått bedre enn man turde håpe på fra først av. Her har vært leveranse, olje, bensin og til slutt sprit da det minket på bensinen. Den honnør må de ha tyskerne, at de var flinke til å få det henge sammen om forrådene er små.

9. mars: Fremdeles godt vær. Men det ser ut som hardeste sprengen er tatt sør for Haugesund. Der kommer dog fremdeles inn sild i lange baner fra alle felter. Den sendes nå for det meste til Bergnen.

10. mars: I dag er været litt rusket, og det ser ut for at det er mindre liv i fisket. Det kommer dog atskillige laster i dag og, både fra nord og sør for Haugesund.

11. mars: Søndag og bra vær, men det er en tydelig avslappelse i fisket. Det er både mindre med båter ute og mindre med sild å få for dem som er ute.

12. mars: Bra vær i dag, men fisket smått bortsett fra noen få fangster ved Ramsholmene. Hadde ventet at det hadde holdt litt bedre ut, men det er ingen råd med det. De fleste har nå fått en hjelp av sild i år, så man får tåle at silden tar seg en pust etter velgjort sesong. Her blir nå vel en del av og til ennå en tid framover.

13. mars: Fremdeles godt vær. Atskillige snurpefangster i Ryfylkefjordene omkring Nedstrand og Sandeid. Godt garnfiske fra Bokn og innover.

14. mars: Bra vær og nymåne. Godt fiske fremdeles, særlig Ryfylke— men også en del gode snurpefangster Nyleden. Dette var nesten et uventet opptak igjen.

15. mars: Fremdeles godt vær og godt fiske. Men nå tar det for alvor til å knake med leveringen. Flere større landsteng i Ryfylke.

16. mars: Dette blir fremdeles godt vær og storfiske. Men i dag dirigeres båtene fra Haugesund til Ålesund. Det er egentlig nokså langt. Veien er heller ikke helt ufarlig under de nåværende forhold.

Det er nesten sørgelig at det skal strande på slike ting som salt og kull, men det gjør det nå. — Garnfiskerne slutter delvis grunnet leveransen, og en del snurpere går også heim for å gi opp for i år. Der er proviantvansker attåt alt annet.

17. mars: Fremdeles godt vær, men fisket ser ut til å være avtakende. Det er dog så mange som har forlatt feltet at også dette gjør sitt til at resultatet reduseres. — Der et fremdeles Ryfylkefjordene som er best.

18. mars: Været godt, men fisket avgjort avtakende over alt. Det er nå egentlig bare enkelte fangster hist og her.

19. mars: Fremdeles godt vær. Fisket atskillig slakkere i Rogaland, men ved Ryvarden — Buavåg er der tatt endel snurpefangster. Garnsild fiskes der atskillig av flere steder, men leveransen er klein.

20. mars: Fremdeles bra vær, men fisket tar av. Lite eller omtrent ingen snurpesild tatt i natt. Garnfisket også mislig.

21. mars: I natt ble det mot formodning tatt en del snurpefangster i Bømmelen, nærmere bestemt Raunevik—Hjartnesvåg. Ellers svart. — Her er få snurpere igjen nå, så her er romslig. Men så er det blitt smått om sild og. — Nordkuling.

22. mars: I natt sørlig igjen og forholdsvis bra vær. Men så vidt meg bekjent har ingen fått nevneverdig sild i natt.

23. mars: Godt vær, men ubetydelige fangster i natt så vidt vi erfarer. Det ser ut som det vårer bort med hele sildefisket for i år. Vi skal dog ikke klage. De aller fleste reiste ut med bange anelser. Vinteren har dog gått enestående smertefritt, bortsett fra de tre senkningene på Møre i januar. Men folkene ble jo berget, så det er så vidt meg bekjent ingen som har hatt noen ulempe å snakke om. hverken av krigen eller været i år. — Sild har det vært riktig godt om. Leveransen har vært delvis treg, men det har nå skranglet i vei over forventning det og. Jeg tror derfor alle er enige om at vinteren har vært god.

Vi går heim og legger opp.

VII. DAGBOK FOR VINTEREN 1945.

Av hovedsmann **Sven A. Ytreland**, Stangaland.

Etter at me har sete på bøtestova frametter hausten og drege fram både myrkre og lyse sider ved sildefisket som stundar til, er me no komne så langt at me garnfiskarar vil ta til å leita etter steinar til barlast. Ein må no gløyma alle dei farer som me har diskutert tidlegare. For den som skal driva fiske, og serleg no i krigstida, må tyna alle ulukketankar i fødsla.

Det nærmar seg dagen då me skal ut. Snurparane skal ikkje gå før kring 20. januar. Men i år vil nok mange koma for seint. Slik går det alltid når ein har gjort seg opp ei sikker meining om kva tid silda kjem. Ho er lur, ho! Ho har synt at ho kan koma som lynet, og kan godt henda det skal verta slik i år og. Berre ho ville koma snart. Her er så mange som treng mat, ikkje minst i byane.

Me har alle den vona at me får fiska. Me trur ikkje der er nokon som vil skyta på oss korkje frå lufta eller frå havet. På dei voner går me fiskarar til arbeids og steller til for å vera klar å ta ut så snart me får teikn som tyder på at silda nærmar seg kysten.

Me er no komne til 15. januar, men det er ingen ting som tyder på sildefiske enno. Me går til arbeids i von om at det ikkje vil liggja altfor mange att der ute når denne vinteren er ende.

Tysdag 23.1: Liten ONO bris fint ver. Ligg i Haugesund. Får melding om at prøvedrivaren som har drive NV av Løna hadde fått 30 hl storsild. Fangsten var teken 14—16 kvartmil på sjøen. Der var bra utsikter. Det vart vidare meldt at ein drivar på nordre felt var komen inn til Fosnavåg (Møre) med 60 hl storsild. Kl 15.30 går me og nokre andre drivarar nordetter og er i Espevær kl. 16.40.

Onsdag 24.1: Framleis ONO bris, helst sterk frost. Godt ver. Høyrrer fiskemelding kl. 9,00. Øygarden vest for Bergen frå 1—15 hl, ein snurpar har lodda sild. Beste fangst vest for Heggholmen. Svinøyhavet svarte garn, vert det meldt frå Fosnavåg. Me går frå Espevær og kjem til Bakkasund kl. 14,00. Frå Bakkasund har 3 drivarar vore ute vest av Glesvær, 1—5 hl. Ring sild — føreflog. — Me går ikkje ut. Vil sjå korleis det tek seg ut i morgon.

Torsdag 25. 1. Litt austavind, turrafrost og fint ver. Sildemelding kl. 9: Små fangster strekninga Kalvåg—Selbjørnfjord, for det meste svarte garn. Ein drivar ved Solsvik fått 25 hl. Seinare på dagen vert meldt: Svinøy (Møre) frå 5 til 120 hl. Måløy to drivarar 80—100 hl. 1 drivar komen inn til Glesvær 150 hl. Vert og meldt kl 18 om fleire snurpefangster Sandøy, Bualandet.

Fredag 26.1: Litt aust bris, smult, noko frost. Smått med drivsild Øygarden vest for Bergen. 1 drivar Krossfjorden 150 hl. Dei andre som driv på same felt 3—4 hl. Gode fangster Bualandet, 2—300 hl. Snurpefisket godt. Stor sildetyngd Sandøya og innover langs nordre sida av Bualandet. Me er no på veg til Bualandet, vil vera der i 19-tida. Då me på Straumfjorden skal tenna lanterner, får med kortslutning og må gå inn på Bualandet og ordna lyset vårt. Me finn feilen, men det lid så langt at alt er gjort for i natt. Silda har søkt seg.

Laurdag 27.1: Veret framleis bra, av og til noke frisk austleg vind.

Arbeidstilhøva er gode. Me går ut for å sjå om det er snurparar som treng hjelp. Då det lid mot 24 tida, vert det flot i silda og alle nøter kjem i sjøen. Me får jobb med eit husmannalag, så det vert berre møskap. Seinare får me jobb med ein flatbrennar. Hovar 500 hl og går inn på Bualandet. Klokka er då 22,30. Fleire drivarar set.

Sundag 28.1: Ligg på Bualandet med silda ombord. Skal lossa i natt. Drivarane kjem no inn søkklasta. Sume har mest øydelagt garna. Etter det me fretter, er det framleis smått med sild sør og vest for Bergen. Sild ved Gåsvær og Strømfjord.

Mandag 29.1: Etter at me har lossa silda i Bualandet, går me til Strømfjorden. Stor snurping og gode drivgarnsfangstar for dei få drivarar som er her. Ein drivar mister 20 garn av sildetyngda. Elles gode drivgarnsfangstar Hjeltefjorden og Øygarden, 200—500 hl. Med det same me skal til å setja garna våre, vert me praia av ein snurpar som har for mykje sild. Me lastar og går til Bergen. Her får me visst liggja både vel og lenge før me vert utlossa.

Tirsdag 30.1: Ligg ved Horsøy, Bergen. Fullt med sild. Fisket framleis godt. Bra snurpefangster og gode drivgarnsfangstar fra Bualandet i nord til Solsvik i sør, 200—400 hl. Utifrå fint ver til denne tida. Fallande barometer i dag, så no får me visst verskifte.

Onsdag 31.1: Har enno ikkje fått lossa. Veret framleis bra, litt frisk NO bris, litt snørøk. Sildemeldingar i dag like gode. Hjeltefjorden gode drivgarnsfangster, 200—500 hl. Sume har mist garna i silda. Gode fangstar både for drivarar og snurparar frå Krossfjorden til Bualandet. Bremanger og Møre og gode drivgarnsfangstar. Landnotsteng sett fleire stader. Klokka 16 er me utlossa. Går til Hjeltefjorden, Nordøyane, og skal driva der. Kjem til Nordøyane i 18 tida. Masser med sild. Ser ingen snurpar, men om lag 40 drivarar, tri med søkkt lenk. Me legg oss rolege og ser på silde-iene. Då er det at »Sørfold« kjem stimande fra Bergen. Me seier frå om sildemengdene, og det er ikkje mange minuttane før Vindenes alt har full nota. Me hjelper og får godt betalt. Kl. 23 set me garna.

Torsdag 1.2: Har hatt to drifter, ca. 150 hl. Høyrrer om mykje sild ved Glesvær og går så dit. Der er det mykje snurpe- og drivsild-ier. Alle snurparar ligg lasta, truleg 7 stykkjer. Vert meldt om eit landnotsteng ved Bakkasund og snurpefiske ved Stolmen.

Fredag 2.2: Set garna våre ut i 24 tida. Eit par timar seinare står lenken opp ned. No er gode råd dyre. Lenken må opp, men — — Me ordnar oss til og skal gjera åtak. Jamen lukkast det å hiva opp Nokre bussar og aurtindlar vert liggjande att på slagmarka, men det høyrrer no tida til. Ferdige i 7 tida om morgenen og går til Bakkasund. Får ordre om å gå til Haugesund. Kjem dit i 15 tida og lossar i Hansavåg.

Laurdag 3.2: Frisk nordlig bris til liten kuling. Fisket er noko slakkare. Det vert meldt om mengder med sild ved Selbjørnfjord. Me har det inntrykket at fangstane er mindre i dag.

Sundag 4.2: Ligg heime og held helg. Kuling SSO og litt snørøk.

Måndag 5.2: Etter alt å døma er det noko mindre fiske i dag. Veret har siste døgnet ikkje vore beste slaget. Det er fanga noko sild ved Bakkasund, både snurp og drivsild. Me går til Espevær avdi veret er noko halvgrapse, SO vind med noko snø og regn. Sjøen har auka.

Kjem til Espevær i 17 tida. Fyller olje og stikk til sjøs. Gode utsikter, havsule og stor måke. Set garna 3 n.mil av fyrskipet (VNV). I 21. tida dreg me fram, og då er det bra med sild. Me tek då til å dra for ålvor.

Tysdag 6.2: Bra drivgarnsfangstar for ca. 25 fartøy Espevær, 50 til 450 hl. Ein drivar misser lenken. Det ser ut til å vera stor silde-tyngd under land. Det vert og meldt om godt snurpefiske ved Bualandet, Bakkasund og Glesvær. Vinden friskar og det ser ut til å verta regntjukke. Ingen drivar går ut.

Onsdag 7.2: SSO storm med regnbyger. Ein drivar innkomen til Espevær, ca. 100 hl. Få drivarar har vore ute nordetter kysten, og fangstane er heller små, 30—70 hl.

Torsdag 8.2: Ingen drivar ute ved Espevær i natt. Berre nokre få hadde sett garn i osane ved Øygarden vest for Bergen. Fangstane små, 30—50 hl. Veret har i dag godna seg noko. Vinden er no SV, av og til vestlig. Sjøen høg, men sola skin inn-i-mellom. Vert ikkje driving i natt heller. Ligg no om lag 20 drivarar i Espevær. Det vert meldt om litt drivsild på Møre, eit lite landsteng her nord. Elles høyrst det slakt ut. Veret hindrar fisket.

Fredag 9.2: Det ser ut til å verta ver i kveld. Få drivarar har vore ute, etter meldingane. Berre nokre få hadde satt i osane ved Solsvik og fått 30—40 hl. For det meste stilt for snurparane og. I 6. tida går alle drivarar ut. Vinden litt SO. med noko sjø. Om lag 50 drivarar ute. Straumstilt, men sjøen aukar og vinden med, så veret vart heller ringt. Me dreg i 10. tida, men fangstane små, 1—130 hl, dei fleste 20—30 hl. Går til Haugesund og lossnar silda. Går så heim og held helg.

Sundag 11.2: SO bris halvklårt.

Måndag 12.2: SO lett bris, noko sjø. Set 3—4 n. mil vest av Utnøringen. Slingring så det mest ikkje er råd å setja fot under seg. Hard straum så det ber fort mot land. Er tett ved Utnøringen i 23. tida og må dra. Me og alle andre på søre feltet får lite sild. Mest får dei som har sett vest for Skotningen, opp til 250 hl.

Tysdag 13.2: Vinden har no friskna, SSO. Ser helst dårleg ut med driver til i kveld. Fram på kvelden går ein drivar ut. Alle andre ligg rolege. Det er ikkje noko drivver no. Ein får ta det med ro.

Onsdag 14.2: Vinden har stilna av, so det er von om kveldsdrift. Den som var ute i natt, fekk om lag 100 hl. Om lag 30 drivarar samla her i Espevær. Høyrer at det er helst slakt med fisket andre stader og. I kveldinga går alle drivarane ut. Vinden er vestleg med tung sjø.

Torsdag 15.2: Fisket Espevær er ujamt i dag. Me går til Haugesund, vil hengja opp garna og slutta med drivinga. Må gå til Skudenes og fylla olje, for det finst ikkje olje å få i Haugesund. Strålende solskinn i dag, som ein vårdag.

Fredag 16.2: Arbeider for full kraft med å greia botnagarna. Høyrer det er sild i Urter. Går dit i 14. tida. Berre om lag 40 farty. Det ser mest ut til å vera eit tunt strål. Veret dårleg, sørkuling, straumen nokså stri sør. Dei fleste går i land uten å setja. Me og nokre andre set garna våre og går til Feøy.

Laurdag 17.2: Frisk sørkuling, noko sjø. Straumen nordleg. Mest ikkje sild på natt-sett. Berre ein og annan slumpar til å få nokre silder. Den beste har 80 hl på dag- og nattset. Mykje sild, men ho går flot,

så det nyttar ikkje med garn. Om ettermiddagen kjem nokre snurparar. Dei kaster alle, men sume sprengjer nota. Det skal vera ein som har fått 600 hl. I 16 tida går me til Vedavågen, lossar det me har og går så heim og held helg. Dei same trælane, som siste åra har vore lov-brytarar, set garna. Dei må syna seg denne gongen og.

Sundag 18.2: Sørleg kuling med regn mot kvelden. Sild i Urter for dei som dreg. Andre let garna stå til i morgon — og verkjer for reidskapane sine.

Måndag 19.2: Frisk sørleg vind. Me og mange med oss stimar til Urter. Då me har sett garna våre, stilnar det med vinden. Silda går og i dag i ier. Nokre snurparar er no komne. Dei lårar båtane og alle kastar. Mange får mykje sild, opp til 2,500 hl. På dagsett vert det helst svart for garnfiskarane, 0—60 hl. Straumen stri nord. Me og alle dei andre set garna og går til lands. Det vert meldt om gode utsikter Håskjera og Nyvingen, men me har ikkje mot på å gå dit, slik som tilhøva er der med miner og elendighet.

Tysdag 20.2: Sørkuling og regn. Me går frå Feøy kl. 8. Då me kjem til Urter er alt mange i fullt arbeide. Det ser helst misleg ut i dag 25—200 hl. Silda har samme gangen i dag og, men no er veret slik at snurparane ingen ting kan gjera. I kveldinga går vinden opp på NV. Det klårner av, og vinden er ikkje serleg frisk. Me set garna og går til Haugesund og lossar. Det vert meldt om sild frå Håskjera og Nyvingen, opp til 12 hl på setningen.

Onsdag 21.2: Frisk bris frå sør, noko tung sjø. Ca. 200 farty ute ved Sve, men ujamt fiske. Likaste i Sverenna, opptil 450 hl. Vert og meldt mykje sild ved Åkra, men storflokken av fiskarar vil ikkje gå dit, så mykje miner som det ligg der. Meldt om sild på Klettagrunnen ved Egersund. Like eins ujamne, av og til gode fangstar på drivfeltet ved Hiskjo. Det vert meldt om storfiske for drivarane på Møre.

Torsdag 22.2: Vinden har lagt seg noko i dag men sjøen er framleis høg frå vest. Straumen er hard. Fangstane er noko ujamne i dag og, opptil 400 hl, men dette er sikkert to dagars fangst. Me er uheldige og bryt sund rullen. Må gå til Vedavågen og reparera. Der vert me liggjande til fredag morgon. Me har åtte setningar som me ikkje fekk dra.

Fredag 23.2: Vestleg vind og tung sjø. Ujamt med sild i dag og, opptil 300—400 hl. Om lag 150 farty til stades, men det kjem nok fleire fram etter dagen, for no er det sperra ved Åkra. Får att dei åtte setningane våre. Mykje sild, men ho er tung å tena. Me får opp i romet og går til Haugesund og lossar. Noko ujamt ved Håskjera, opp til 250 hl. Sjøen har auka frametter dagen så der er ikkje godt å arbeide no då reisingane våre er så dregne som dei er, ja garna med. Dei fleste tek garna med seg inn, for dei likar ikkje veret. Der er meldt om fiske ved Eigersund, opp til 200 hl.

Laurdag 24.2: Frisk SSV vind, tung sjø og stri nord straum. Mindre sild i dag. Trur ikkje fangstane er over 125 hl. Større slumpar er to netters fangst. Helst smått ved Håskjera. Rikt fiske ved Eigersund, opp til 400 hl. Mange fiskarar reint urolege og skal gå til Eigersund. Me har hug å sjå nokre dager. Har ikkje mykje hug på Eigersund, slik som tida er. Det vert vel vanskar der og skal heile flåten samlast på ein stad.

Sundag 25.2: Me er heime og held helg. Det høyrest ut til at alle andre gjer det same. Kan henda det er fyrste sundagen på lenge som sume har sett syn på å ta seg fri.

Måndag 26.2: VSV halvfrisk vind med voldsom sjø. Me går til Feøy for å fylle olje. Frå Feøy til Haugesund i 10 tida. Ingen fiske-melding. Størsteparten av flåten ligg i Haugesund. Det er tobakk på Sildelaget, og då er alle røykjarar samla for å få seg ein smak. Om ettermiddagen går mesteparten ut-over til Røvær. Garnfolk set ved Hatt og Svartekjera, berre nokre få set inn av Sve. Sjøen er framleis like tung, så me tykkjer det er inge von om fiske. Me går inn til Røvær saman med mange andre utan å setja. Straumen set innover med stor kraft.

Tysdag 27.2: Frisk SV, svingande vestleg. Berre nokre drangle-sild for dei som hadde sett ved Røvær. Sume fekk og små klasar. Straumen og sjøen hadde fått garna i drift. Snurparane som hadde lege rundt Bjørkevær og i Røværøsen og lyst heile natta kom heller ikkje bort i silda. Det vert meldt at snurparane har lodda sild ved Krokstø i Karmsundet. Like eins har to drivarar fått 50 hl kvar på Skudefjorden. Ein båt har fått 25 hl på garnsetning SV av Gjeitung. Nokre båtar Sveljeskjer ved Jarsteinen 6—25 hl på setningen. Fleggja, Skudenes helst svarte garn. Eigersund, Klettagrunnen, bra fangstar. Mindre på Løsgrunnen. Me ligg framleis i Røvær på Storakastet. Me får ikkje liggja ved bryggja til Silla lenger. Me grev og leitar i bokkassen til Haktorsen. Skal sjå om der er noko til å få visdom av. Me fiskarar treng det meir enn nokon annan. Berre to-tri båtar har sett ved Hatt i kveld. Like grapse med veret, så det vert visst ikkje sild i morgon heller.

Onsdag 28.2: Vinden er noko spakare i dag, men vestleg framleis, så det ser ikkje ut til å bli anna ver heller. Ikkje sild her i Røvær. For stor sjø. Silda set ikkje botn i slikt ver. Me går til Skudenes. Har ikkje fått melding om fiske, men her i Røvær er ikkje noko å gjera. Ved Marøy tek me tamp i ei skøyte som har maskinstopp og sleper ho inn i smult vatn. Me kjem til Skudenes i tolv tida. Om lag fem hundre farty er samla. Fisket er noko ujamnt, opp til 250 hl. Best frå Treboane til Geitung. Me flakkar rundt feltet, men likar oss ikkje. Veret er ikkje å lita på. Skal det verta kuling, så vert det reine kyrkje-garden for garna. Me set våre på Vikevåg og Skitnedal. Det er meldt om bra fiske ved Eigersund i dag, men hugen står ikkje dit.

Torsdag 1.3: Vestleg storm, seinare dreiar NNW. Snøbygor. Det ser helst ruskut ut på Fleggja i dag. Størsteparten får ikkje dra. Det vert visst nok å gjera for Henrik Knutsen & Co med klasar. Me får opp garna våre og går til Skudeneshavn. Lite sild hjå alle som har drege. Dei som har noko sild er dei som ligg over frå i går. I kveld har ingen sett. Me garnfolka er glade me har gode tampar i land. Det vert meldt om bra fangstar for få båtar på Klettagrunnen, Eigersund.

Fredag 2.3: Storm, nordavind og snøfokk. Det er ikkje mange ledige fortøyningsfeste i Skudenes i dag. Men om stormen yler og snøen fyk, er likevel sume av dei djervaste garnfiskarane ute på Fleggja og prøver å berga garna sine. Det lukkast og for sume. I 15. tida har veret fjelga seg litt, men det er enno stiv kuling. Litt dagsild på Vikevåg

og Treboane. Me og nokre få andre går til Bokn og set garna våre på søraustsida av Klepp. Me går på Jøsangvågen og set gode tampar i land for natta.

Laurdag 3.3: Vinden har no spakna, så det er bra ver. Noko ujamt ved Bokn, men opp til 500 hl. Like eins gode dag- og nattsetfangstar Geitungen og Beiningen. Me går til Kopervik og får tilvist losseplass på Matlandsvågen.

Sundag 4.3: Nordavind, frisk til liten kuling, regn av og til. Er heime og held helg.

Måndag 5.3: Går til Bokn og set dagsett. Bra med dagsild for dei som fyrst fekk ut garna, men det vert misleg og mange stimar derfor til Skudenes der det er rikt fiske. Me går til Røvær der det og er noko fiske. Lossevanskar på grunn av sperringa.

Tysdag 6.3: Rikt fiske frå Bømlø til Eigersund, opp til 450 hl. Veret er og bra, nordleg vind og smult. Me får fullt romet og går til Haugesund og lossar. Fyller olje etterpå. Det ser ut til å vera ein veldig sildetyngde under kysten. Det viser ikkje mykje om hundrevis av tusen hektoliter vert drepe av mineeksplosjonar. Silda gjer vel siste labbet no då ho tek land så mange stader samstundes.

Onsdag 7.3: Litt nordleg bris, smult. Silda har heller ikkje i dag gløymt å gå på garna. Det ser ut til å øuka med sild for kvar dag.. Alle reidskapsklassar får sild, så no er kanskje striden mellom dei ymse greinene slutt for alltid? Silda gjer folk i godlag, men det ser ut til å verta stans med lossinga. Mottakings-evna er ikkje stor nok på land, endå om alle legg seg i sælen. Me sluttar av draginga i tolvtida og går til Haugesund for å lossa.

Torsdag 8.3: Veret bra, nordleg med litt regn av og til, litt meir sjø i dag. Sild nok berre ein kunne nytta dagen. Det er råd å lasta seg. Me sluttar av i fjorten tida for å gå til Haugesund. Det er nok mykje vanskelegare for dei som fiskar ved Bokn og Skudenes sidan Karmsundet ikkje er ope for ferdsle. Stavanger får nok sild i år, så det vert vel slutt på kortsystemet på sild der og. I Haugesund skal der vera lossarar som krev 50 øre hektoliteren av fiskarane for å lossa. Diverre høyrer det ut til at mange fiskarar går med på dette for å få lossa utanum tørn.

Fredag 9.3: Litt regn og gråvær. Noko friskare med vinden i dag. Sudleg. Han svingar visst snart, for sjøen er frå nord og vinden kjem snart nordantil den og. Sild nok kvar du ser. I dag er ho komen heilt inn på Røværøsen og går så langt det er sjø. Etter som det lydest, er det svært med sild ved Bokn, men litt mindre ved Skudenes. Me sluttar av i 13-tida. Skal prøva å få lossa. Arbeidarane på losseplassane går mest i svime. Dei får ikkje minste fred no. Snurparane går som i rute med sild. Alle får sild og er godt i lag.

Laurdag 10.3: Liten kuling av nord, men regn. Straumen hardt vest på Røværøsen i dag. Ser ut til at sildetyngda aukar for kvar dag. Her er meir enn nok, berre ein kunne få lossa til helga. Me kjem til Haugesund i 14. tida og får ordre om å gå til Vedavågen og få nærmare ordre. Same ordren får alle frå Vedavågen.

Sundag 11.3: Litt nordvestlig bris. Talar med Thorvald Larsen, Haugesund i 10 tida. Får greie på at me skal få lossa i Hansavåg

natta til måndag. Det ligg tri miner i Vedavågsosen, derfor går me til byen i dagslys.

Kl. 20 byrja lossinga. Lossarane krev 50 øre hl av oss. Det vert avvist og sume av dei brukar munn.

Måndag 12.3: Me går til Røvær i 7 tida. Det fyrste me råkar er tri skøyter som ligg og dreg staurisild. Me set garna våre ved Flatholmen og tek oss ein drope Rika. Det gjeld å samla krefter til me skal byrja dra. Om lag 50 farty til stades og alle set dagset. Det vert bra med sild. Me går til Haugesund i 14 tida for å lossa. Fiskemeldinga fortel om godt fiske for alle klassar.

Tysdag 13.3: Godt ver. Ein brote med sild. Folk tevlar og ristar og det står i rok. Sildepitlarane held seg og framåt, opp til tri båtar om kvar skøyte. Sume er sers frekke. Me sluttar av i 13 tida, for å koma tidleg til Haugesund. Det er stor konkurranse om losseplassane. Det vert diverre sagt at no nyttar mange høvet til å kjøpa seg lossetørn utanom tur. Dette kan ikkje gå i lengda.

Onsdag 14.3: Det ser ikkje ut til at silda vil slutta i Røvær i år. Fisket er helst betre i dag. Natt- og dagsild, alt det folk kan rista or garna sine. Me kjem til Haugesund i 16 tida. Men her møtte me eit syrgjeleg syn, lasta skøyter som ikkje veit å verta av med silda si. Me får oss olje. Går attende til Røvær for å dra opp garna som me hadde sett.

Torsdag 15.3: Då me har drege garna, set me kursen for Haugesund. Like rådlaut med lossinga. Berre nokre få får plass. Men det skal vera ikkje så få som får lossa på svart. Me får ordresetel til Stord Sildolje. Kjem dit i 16 tida og får der ordre om å gå til Horsøy, der me kan få lossa i morgen fredag.

Fredag 16.3: Ligg framleis ved fabrikk. Snurparar og garnfolk strøymer til frå alle kantar. Snurparane kjem att frå Bergen. Kva tid dei får lossa her er rett uvist. Me får heller ikkje lossa. Det er ein kum som må lensast før dei kan ta sild på land. Fiskemeldingane er gode, men her ligg me. Vanskane er til avdi me skal vinna over dei. Dette får me trøysta oss med. Det er stilt, men ausregn.

Laurdag 17.3: I 4-tida ropar dei at me kan få lossa dersom me vil skufla silda til elevatoren. Me gjekk straks til arbeids. Kl. 6 var »Veiding« tom. Sette kursen heimover. Då me kjem til Bloksene, ligg nokre få fiskarar og dreg staurisild. Her ville me vaska garna våre og sette åtte setningar, som me drog med det same. Sild nok, 20—50 hl. på setningane. Me stimar til Haugesund. Får ordre om å gå heim. Inga utsikt til å få lossa før måndag. Me går heim og set garna våre til varning. No få det vera slutt.

Sundag 18.3: Når eg ser ut glaset, er det lasta skøyter å sjå mest alle stader. Like eins er Vedavågen full av blåser. Alle har sett garna sine til vatning: Folk vil slutta.

Måndag 19.3: Me dreg garna våre og vil ta dei med til Haugesund og få dei turka der. Kjem til byen i 16 tida. Med lossinga ser det like gale ut. Me vert sende til Ronglan som nr. 24, så det vert no ein gong denne veka.

Tysdag 20.3: Me veit ikkje om me får lossa i dag. Men garna har me hengt opp. Me får vel tørn ein gong i kveld. Lossarane er ikkje som før, kva det no er som gjer det. I 22-tida er me utlossa.

Det var rikt fiske denne sesongen. Men så var og værtilhøve i det store og heile sers laglege.

Når ein nå tenkjer attende til juletider og dei vanskar ein då rekna med til denne sesongen, kan ein berre undrast over kor vel det har laga seg for alle. Alle kom velberget heim — dei flesta og med gode fiske-sumar. Og så har me fått den absolutte vissa at no er den siste vintersildsesongen under tysk okkupasjon slutt. Det har me vel vona og trudd kvar sesong, men no er det ikkje von eller tru lenger. Der er vissa.

Det myrkraste ved den siste sesongen, er vel denne uskikken med å lura eller kjøpe til seg lossetørn ved fabrikker eller salteri. Om dette er ikkje stort anna å segje, enn at dei som freistar seg på noko slikt i framtida, må få læra å respektera vanleg god skikk mellom fiskarar om det så skal svi både på pung og kropp.

Deltagelsen i fisket.

Etter innmeldingene til oppsynet deltok det siste sesong sør og nord for Stad i alt følgende lag:

Drivgarnslag 319 (644—570—466), settegarnslag 829 (882—905—987), landnotlag 148 (109—144—168), snurpenotlag 149 (136—140—163), samt følgende kombinerte lag: driv og settegarnslag 181 (388—309—276), snurp og landnotlag 60 (63—54—48) og av garn og snurp og/eller landnotlag 22 (76—50—18).

Med disse lag deltok i alt 12.287 (15.865—15.617—15.902) mann.

I parentes er angitt de tilsvarende tall for h. h. v. sesongene 1941/42, 1942/43, og 1943/44.

Det er ikke kontrollert i hvilken utstrekning de innmeldte lag deltok effektivt eller om de i større eller mindre grad inkluderer »proviantfiskere«. På den annen side må man også i år forutsette at det kan ha deltatt en rekke lag som ikke har meldt sin deltagelse til oppsynet. De lag som etter størrelsen på sitt mannskap eller utrustningens art vanskelig kan karakteriseres som lag i egentlig forstand, er heller ikke tatt med i tallene for siste sesong.

Det er vanskelig å uttale bestemt hva som er årsakene til svingningene i deltakelsen. Den nedadgående tendens for garnlagene må dog i stor utstrekning stå i forbindelse med redskapssituasjonen.

I tabell 5—10 har man på grunnlag av de opplysninger som er meddelt ved innmeldinger til oppsynet bearbeidet hva der foreligger om farkoster, utrustning m. v. tilhørende garnlagene, landnotlagene, snurpenotlagene og de kombinerte snurp og landnotlag. Som tidligere er lagenes heimstadvylke bestemt etter hovedfarkostens heimstadvylke.

Tabell 5.

Drivgarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster							Lettbåter		Drivgarn		Settegarn		Antall	
	I alt	Verdi kr.	Motorfarkoster			Gj.sn. laste- evne i hl	Elek- trisk lys	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Lag	Mann
			Dekkede		Åpne										
			m/k	m/sk											
Sør-Trøndelag ..	1	15 000	1	—	—	250	1	1	300	40	7 000	—	—	1	5
Møre og Romsdal	170	5 598 000	167	3	—	355	154	170	46 900	8 382	1 380 000	—	—	170	1 379
Sogn og Fjordane	50	1 020 000	38	10	2	285	35	39	9 000	2 121	300 050	—	—	50	355
Bergen	1	70 000	—	1	—	700	1	1	350	40	14 000	—	—	1	8
Hordaland	94	1 971 000	39	39	16	380	61	80	16 550	3 360	572 000	—	—	94	592
Rogaland	3	152 000	2	1	—	865	3	3	1 200	140	22 000	—	—	3	23
I alt	319	8 826 000	247	54	18	355	255	294	74 300	14 083	2 295 050	—	—	319	2 362

Tabell 6.

Settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

Møre og Romsdal	16	201 400	15	1	—	115	12	15	2 600	—	—	326	58 300	16	73
Sogn og Fjordane	7	131 500	2	4	1	275	4	5	1 150	—	—	190	26 400	7	42
Hordaland	120	1 088 200	7	80	33	185	24	7	1 700	—	—	3 078	390 300	120	596
Rogaland	559	6 679 000	13	443	103	240	363	15	2 750	—	—	18 319	2 405 500	559	2 836
Vest-Agder	114	1 767 800	2	106	6	290	98	—	—	—	—	4 042	556 200	114	591
Aust-Agder	8	98 100	—	8	—	260	7	—	—	—	—	185	25 000	8	40
Østfold	5	107 000	—	5	—	280	5	—	—	—	—	171	21 000	5	29
I alt	829	10 073 000	39	647	143	235	513	42	8 200	—	—	26 311	3 482 700	829	4 207

Tabell 7.

Driv- og settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster							Lettbåter		Drivgarn		Settegarn		Antall	
	I alt	Verdi kr.	Motorfarkoster			Gj.sn. laste- evne i hl	Elek- trisk lys	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Lag	Mann
			Dekkede		Åpne										
			m/k	m/sk											
Nordland	1	16 500	—	1	—	150	1	1	300	20	3 500	26	2 600	1	6
Sør-Trøndelag ..	3	87 000	2	1	—	335	3	3	800	155	22 000	125	15 500	3	20
Møre og Romsdal	69	2 072 900	66	3	—	340	61	69	17 500	3 149	499 900	1 562	240 100	69	523
Sogn og Fjordane	13	233 400	7	5	1	275	9	12	2 500	421	70 200	330	46 800	13	87
Hordaland	43	736 300	9	28	6	275	25	33	6 500	1 279	180 000	1 202	139 200	43	62
Rogaland	49	1 090 500	3	46	—	365	48	40	7 700	1 439	213 700	2 186	243 500	49	293
Vest-Agder	1	16 200	—	1	—	380	1	—	—	18	2 400	54	10 000	1	6
Buskerud	1	20 000	—	1	—	400	1	1	100	40	4 000	40	4 000	1	6
Østfold	1	7 000	—	1	—	250	—	1	100	22	3 300	22	3 300	1	6
I alt	181	4 279 800	87	87	7	325	149	160	35 500	6 543	999 000	5 547	705 000	181	1 009

Tabell 8.

Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster								Lettbåter		Fangstbåter				Snurpenøter		Lag	
	i alt	Verdi kr.	Art		Gj.snittl. lastevne i hl	Elektrisk lys	Følge-fartøy	Antall	Verdi kr.	med motor		uten motor		Ant.	Verdi kr.	Ant.	Mann	
			m/s	d/s						Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.					
Troms	1	120 000	1	—	1 800	1	—	1	200	2	8 000	—	—	2	25 000	1	19	
Møre og Romsdal	31	4 210 000	12	19	1 800	31	—	31	24 200	52	322 500	10	25 000	66	847 000	31	605	
Sogn og Fjordane	7	900 000	5	2	1 530	7	—	7	2 450	11	59 500	3	6 200	14	153 000	7	127	
Hordaland	51	4 903 000	46	5	1 350	50	4	52	19 550	43	228 000	59	89 800	93	1 088 000	51	897	
Bergen	13	2 155 000	11	2	1 615	13	—	13	3 800	17	93 000	9	19 000	27	354 000	13	246	
Rogaland	35	3 625 000	23	12	1 610	35	4	35	11 200	42	217 500	28	51 500	72	798 000	35	673	
Vest-Agder	1	150 000	1	—	1 600	1	—	1	200	1	5 000	1	1 000	3	32 000	1	19	
Oslo	10	2 190 000	10	—	1 920	10	—	10	5 550	14	88 000	6	12 500	22	308 000	10	196	
I alt	149	18 253 000	109	40	1 580	148	8	150	67 150	182	1 021 500	116	205 000	299	3 605 000	149	2 782	

Tabell 9.

Snurp- og landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Ant. lag uten hovedfarkoster	Hovedfarkoster							Følgefartøyer		Lettbåter		Fangstbåter				Snurpenøter		Landnøter		Antall	
		I alt	Verdi kr.	Art			Antall elektrisk lys	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	med motor		uten mot.		Ant	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Lag	Mann	
				m/s	m/k	m/å						Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.							
Sogn og Fjord.	1	19	361 000	15	4	—	8	—	—	36	7 550	22	152 500	29	35 300	20	146 300	38	158 500	20	232	
Hordaland	3	32	513 200	30	2	—	17	3	31 000	54	10 900	25	162 000	62	58 200	38	367 000	56	196 100	35	117	
Rogaland	—	5	61 000	5	—	—	2	—	—	10	3 350	2	7 000	4	3 500	5	34 000	9	18 300	5	32	
I alt	4	56	935 200	50	6	—	27	3	31 000	100	21 800	49	321 500	95	97 000	63	547 300	103	372 900	60	381	

Tabell 10.

Landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr, m. m.

Fra hvilket fylke	Dekkede og åpne hovedfarkoster		Lettbåter		Fangstbåter				Landnøter		Antall	
	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	med motor		uten motor		Antall	Verdi kr.	Lag	Mann
					Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.				
Sogn og Fjordane	97	865 000	165	36 050	75	318 500	83	81 700	296	1 491 200	105	909
Hordaland	37	458 000	67	14 950	18	127 700	65	47 600	113	485 000	39	433
Rogaland	4	54 000	5	950	4	16 000	3	3 300	9	44 000	4	28
I alt	138	1 377 000	237	51 950	97	462 200	151	132 600	418	2 020 200	148	1 370

Redskapssituasjonen - Berging av settegarn.

I. REDSKAPSSITUASJONEN.

Også siste sesong var det tilstrekkelig med snurpenøter og landnøter. Man har ikke kjennskap til noe lag som ikke kom ut på grunn av mangel på nøter. Det var nok ikke så få lag som ville fornyet sine redskaper hvis det hadde vært anledning til det, men det kan formentlig ikke sies at det har hatt noen avgjørende innflytelse på det oppfiskede kvantum at så ikke kunne skje.

Garnmengden var betraktelig redusert. Garnas kvalitet var også betydelig nedsatt.

Nedenstående oppstilling viser antall deltagende lag og samlet redskapsmengde de 4 siste sesonger. I, II og III betegner h. h. v. drivgarnslag, settegarnslag og driv- og settegarnslag.

År	Antall lag			Antall drivgarn			Antall settegarn		
	I	II	III	I	III	I alt	II	III	I alt
1942	644	882	338	26 484	12 096	38 580	29 890	9 905	39 795
1943	570	905	309	24 961	11 415	36 376	30 864	9 251	40 115
1944	466	987	276	20 761	9 519	30 280	29 012	7 700	36 712
1945	319	829	181	14 083	6 543	20 626	26 311	5 547	31 858

Reduksjonen av garnmengden har utvilsomt sin hovedårsak i at man kun i begrenset utstrekning har kunnet skaffe nye redskaper. Reduksjonen av antall deltagende lag har formentlig også en viss sammenheng med den reduserte redskapsmengde. Mangelen på redskaper viser derimot ikke igjen i de deltagende lags gjennomsnittlige garnmengde — formentlig fordi flere garnlag må ha slått seg sammen for å få tilstrekkelig med redskaper. Gjennomsnittet er, som det fremgår av nedenstående oppstilling, noenlunde det samme som i tidligere krigsår og i 1940.

År	Drivgarnslag	Settegarnslag	Driv- og settegarnslag	
	Antall garn	Antall garn	Antall	
			Drivgarn	Settegarn
1940	44	36	30	31
1941	44	32	31	31
1942	41	34	36	29
1943	44	34	37	30
1944	45	29	34	28
1945	44	32	36	31

De egentlige garntap var ikke særlig store siste sesogn. På grunn av garnas alder og den store sildetyngde må man dog regne med at den garnmengde som deltok siste sesong blir betydelig redusert på grunn av slitasje.

På grunn av de mange snurpelandsteng, og da stengene til dels ble stående lenge før de ble tømte, må man videre regne med ikke liten slitasje på snurpenøtene.

Redskapssituasjonen som helhet kan nå karakteriseres som prekær. Dette gjelder også for snurpenøter — særlig hvis man kan regne med langt større deltagelse enn i krigsårene. I vintersildfiskets interesse må man derfor håpe at det kan finnes en effektiv løsning på dette problem til kommende sesong.

II. BERGING AV SETTEGARN.

Med administrasjonens samtykke ble det også denne sesong iverksatt organisert berging av settegarn såvel på strekningen Espevær—Kvitsøy som ved Egersund.

På førstnevnte felt konsentrerte arbeidet seg om Skudenes. Dessverre fikk man ikke leiet pram til arbeidet. Man måtte som før nevnt ta 2 av »lysbåtene« til hjelp. Erfaringen viste at dette ikke var så effektivt som da man benyttet pram utstyrt med motorwinch.

På dette felt ble i alt berget 263 garn med tilbehør samt 62 garntelner. Kvaliteten av det bergede var for det meste dårlig. Verdien settes skjønnsmessig til kr. 15—20.000,00.

Ved Egersund ble berget 114 garn med tilbehør til en verdi av ca. kr. 7.000,00.

Ved tilfeldig berging ble i Haugesundsdistriktet berget 97 garn med tilbehør.

Regnskapet for bergedodsforvaltningen stiller seg således:

Inntekter:

1. Overskudd fra forrige sesong	kr. 1.823,54	
2. Tilskudd fra Norges Sildesalslag	» 5.000,00	
3. Ved Egersund:		
a. Innsamlet blant fiskerne	kr. 180,00	
b. Bergelønn	» 1.685,00	
c. Solgt sild	» 765,75	
		» 2.630,75
4. Kvitsøy—Espevær, bergelønn	» 8.996,00	
5. Tilfeldig berging, bergelønn	» 546,50	
		» 18.996,79

Utgifter:

1. Anleggsutgifter, Ravnefjellsbukta	» 837,33
2. Driftsutgifter, —	» 1.711,37
3. Driftsutgifter, Kvitsøy—Espevær	» 11.291,61
4. Tilfeldig berging	» 5,0
	» 13.845,31

Overskudd kr. 5.151,48

som er overført til en event. bergingsinstitusjon for neste sesong. Det gjenstår noen mindre arbeider ved anlegget i Ravnefjellsbukta.

Statens ansvar ble heller ikke dette år aktuelt. Man må dog være oppmerksom på at utgiftene til «lysbåtene» i sin helhet er gått på «lysbåtbudsjettet» uten at dette dog representerer noen økning av utgiftene på dette budsjett. Hvis imidlertid bergingsinstitusjonen også skulle dekket disse utgifter, ville det blitt et større underskudd.

Anlegget i Ravnefjellsbukta vil formentlig bli en permanent institusjon.

Mer tvilsomt er det om det samme vil skje for strekningen Kvitsøy—Espevær. Både den tekniske og økonomiske side ved en fortsatt berging på dette felt trenger dog nærmere overveielse. Med de gjeldende priser på redskaper og utilstrekkelig tilgang på nye redskaper bør dog berging forsøkes også til kommende sesong under forutsetning av at de nødvendige tekniske hjelpemidler kan skaffes.

Sunnhetstilstanden.

Av de innkomne beretninger fra fiskerilægene hitsettes:

Læge Erik Tvedt, Skudeneshavn:

»Stort sett har sunnhetstilstanden blant fiskerne under oppholdet i Skudeneshavn vært bra i krigsårene. Det har vært en stigende tendens til forkjølelse og flere tilfeller enn vanlig av lymfangitter, verkefingre, byller og smittsomme sår. Som nytt er kommet til smittsom gulsott og difteri, omenn bare ytterst få tilfeller. Av smittsom gulsott har jeg sett 4 tilfeller i løpet av de siste 2 år og av difteri 3 tilfeller i løpet av de siste 3 år. Noe nytt i krigsårene er også skabb samt i 1942 og enda mer i 1943 en del tilfeller av mave-tarmsykdommer. Jeg har ikke iaktatt noen stigning i antallet av tuberkuløse sykdommer.

I 1945 var det flere tilfeller enn vanlig med forkjølelse og smittsomme sår, dessuten påfallende mange tilfeller av seneskjedefbetendelse på tommelfinger — ryggsiden av underarm og hånd, i alt 16 tilfeller. 2 fiskere hadde smittsom gulsott og 1 hadde difteri. Det forekom ingen alvorlige ulykker og ingen dødsfall.

Fiskeri-lægen hadde i tiden 13. februar til 17. april 1945 tilsammen 503 konsultasjoner og sykebesøk. 7 fiskere ble innlagt i det herværende Fiskersykehus med tilsammen 63 liggedager«.

Distriktslæge J. Thorkildsen, Kopervik:

»Sunnhetstilstanden under vårsildfisket i dette distrikt var meget god. Der ble behandlet i alt 60 fiskere med i alt 63 konsultasjoner. Ingen reiser eller sykebesøk. De sykdommer som ble behandlet var av lettere art.

1 fisker var utsatt for en ulykke, idet han falt ned i rummet og fikk venstre arm skadet«.

Distriktslæge Wilhelm Bøe, Skåre:

»Der har i år vært omtrent den samme sykkelighet blant fiskerne som tidligere år. Det har kun vært 3 innleggelses i St. Franciskus

hospital. En som var foreslått innlagt foretrakk å reise til sitt hjem i nærheten. Det har i år vært 3 tilfeller av tuberkulose. Ingen av tilfellene var erkjent tidligere. Ennvidere 2 tilfeller av difteri som ble innlagt i Haugesund sykehus epidemiavdeling. Det har ikke vært noen alvorlige ulykker på fiskefeltet så som berbrudd, kvestelser ved mineeksplosjoner etc

Kostholdet har vært som tidligere år. Det ble klaget over at man ikke fikk kjøpe melk. Noen kostskader har jeg ikke sett«.

Distriktslæge Otto Rekvig, Sund og Austevoll:

»Tilstrømningen til fisket var i år atskillig mindre enn vanlig. Her var forholdsvis få utenbygdsfiskere på disse kanter.

Det var ingen alvorlige ulykker under fisket her i distriktet. En motorskøyte fra Sund ble senket av fly på Sunnmørrekysten, men hele mannskapet ble reddet.

Sunnhetstilstanden blant fiskerene var meget god i år. Jeg hadde svært lite å gjøre som fiskerilæge. Det ble behandlet i alt 37 fiskere. Ingen alvorlige sykdommer ble konstatert. Det var ingen influensa og lite forkjølelsesykdommer. Ingen tilfeller av tuberkulose. De fleste ble behandlet for sårbetendelse og svuller.

Ernæringen var som vanlig i flere henseender mangelfull, men fiskerne er jo i denne henseende noe begunstiget, så de hadde det noe bedre enn folk ellers. Poteter har det vært smått med for mange i vinter. Noen direkte mangelsykdommer ble ikke påvist«

Distriktslæge A Gjelstein, Fjell:

»Helsetilstanden mellom fiskarane har under heile krigen vore jamnt god. Matforsyninga til fiskarane har vore relativt god under heile krigen. Men siste vinter hadde eg inntrykk av at det var mange fiskarar som ikkje fekk tildelt alt dei hadde tilvisning på. Dette hadde ingen verknad på helsetilstanden, men var kanskje årsak til at mange av fiskarane held seg meir i ro den siste vinteren«.

Læge Børge Husebø, Herdla:

»Sunnhetstilstanden har vært forbausende god under hele krigen, og det må nok for en del tilskrives at de fikk utlevert ekstrarasjoner slik at de hadde en god og kraftig kost i sitt tunge arbeid. Det gode vær gjorde også sitt til at det var mindre forkjølelser enn vanlig. Hvert år ble det behandlet ca. 150 fiskere her under sesongen«.

Distriktslæge Einar Bø, Austrheim:

»Søkningen til fisket på disse kanter var meget liten i år. Jeg behandlet noen tilreisende fiskere på Fedje for noen rent interkurrente sykdommer, ellers intet. Sunnhetstilstanden blant de fastboende fiskere på Fedje er stort sett bra«.

Distriktslæge Hallvard Natvik, Gulen:

»Eg har i år hatt 7 konsultasjoner, Det har mest vore småulukker som fingerklemring, sår, dessutan svullefingrar og ein abscess. Inga større ulukka har hendt.

Inntrykket er at det denne vinteren var lite sjukdom mellom fiskarane. Vinteren var mild og fin so eg trur ikkje nokon har kome ut for frostskaðe«.

Distriktslæge Gunnar Skaug, Solund:

»Sunnhetstilstanden blant fiskerne må regnes som god. Det var ingen mangel på ernæringsmidler idet fiskerne fikk tildelt ekstrarasjoner i år i likhet med tidligere år. Verst var det med smøret. Rasjonen var liten og vanskelig å få tak i. Boligforholdene var som tidligere år dårlig for fiskerne. Det forekom ingen alvorlige ulykker under fisket. Ingen ble minesprengt.

Det ble i alt behandlet 10 patienter med 10 konsultasjoner«.

Distriktslæge N. L. Gjeruldsen, Askvoll:

»Under fiskerilægetjenesten i Askvoll var det i år 137 konsultasjoner og sykebesøk.

I Bulandet var der 2 fiskere som ble skadet. Den ene skadet flere fingrer, og den annen fikk hele venstre tommelfinger revet av. Begge ble innlagt i Florø sykehus.

Ingen ulykker på grunn av krigssituasjonen.

Sunnhetstilstanden blant fiskerne var bra. Ingen alvorlige epidemiske sykdommer. Det er knapt med mat, men det kan ikke sies at rasjoneringen har gitt noen vesentlig øket sykkelighet her i distriktet når unntas at mangelen på vaskemidler forårsaker mer hudsykdommer såsom skabb og smittsomme sår«.

Distriktslæge Quist Paulsen, Måløy:

»Det var i år, i likhet med tidligere år under krigen, lite fiske rundt Vågsøy. Utenfor Vågsøy har det de siste år ligget et større minefelt som har umuliggjort fisket på disse kanter. Det ble i år bare behandlet

7 fiskere utenom den stedlige fiskerbefolkning fra Ytre Nordfjord. Sunnhetstilstanden har vært god. Det var ingen epidemier eller alvorligere ulykkestilfeller, heller ingen ulykker som skyldtes krigssituasjonen. Rasjoneringen synes heller ikke å ha hatt noen uheldig innflytelse på sunnhetstilstanden. Ingen mangelsykdommer eller tegn på underernæring.«

Forskjellig.

I. OPPSYNET.

Etter departementets bestemmelse ble oppsynet i Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane satt den 5. januar og hevet 12. april 1945. Nord for Stad ble det heller ikke denne sesong etablert særskilt oppsyn under vintersildfisket.

Sør for Stad tjenestegjorde følgende fartøyer i det seilende oppsyn:

M/K »Abdulla« med oppsynsbetjent Lauritz Skjong og 4 andre mann ombord på strekningen Bulandet—Bokn.

M/K »Rogaland« med oppsynsbetjentene Andreas Agdestein og Ole Rangsæther og 5 andre mann ombord på strekningen Bulandet—Skudenes.

M/S »Skadberg« med oppsynsbetjent Johan Runde og 3 andre mann ombord på strekningen omkring Egersund.

M/K »Svint III« med oppsynsbetjent Reinert Løklingholm og 3 andre mann ombord på strekningen Fedje—Røvær.

Følgende funksjonærer tjenestegjorde i land sør for Stad.

Ved hovedkontoret i Haugesund: bokholder og kasserer Peder Amdal, oppsynsbetjentene Sverre Caspersen og Hans Haukås samt oppsynsassistentene Hans O. Steensnæs og Karl Vikse.

Som oppsynsbetjenter i land fungerte:

Karl Iversen i Raudeberg oppsynsdistrikt, Ragnvald O. Husevåg i Vågsvåg oppsynsdistrikt, Jorulf Grotle i Bremanger, Olav Nordbotten i Kinn og Batalden, Albert Hollevik i Bulandet, Henrik Nyhamar i Solund og Gulen, Ole J. Rong sen. i Øygarden utenfor Bergen og Hans Davidsen i Åkrehavn. I Kalvåg og Selje oppsynsdistrikter fungerte lensmann Thunold sen. og lensmann Hamre.

Som assistenter i land fungerte:

Magnus Alfsvåg, Jonas Eckholm, Nils Hermandsen, Torgeir Langeland, Tønnes Ledre, Tollak Mjøhæs, P. Bloch Pallesen, Ole J. Rong jr., Paul Stangeland, Sigurd Svendsen og Olai Vestvik.

Dessuten bisto vraker Nymann, Stavanger, Daniel Danielsen jr. og W. Nitter Egenæs, Bergen.

Oppgaver m. v. for distriktet nord for Stad er samlet av oppsyns-sjef Andreas Giske, Ålesund.

II. FORSEELSER.

I løpet av sesongen ble utferdiget 9 forelegg for overtredelse av loven om sild og brislingfiskeriene av 25. juni 1937 og de med hjemmel herav utferdigede forskrifter, nemlig 1 for overtredelse av § 3 (fisking med roret), 1 for overtredelse av § 10 (garnlags opphold på setteri i ulovlig tid), 2 for overtredelse av § 53 (unnlattelse av å anmelde funn av redskaper) og 5 for overtredelse av § 26 (snurping på fredet område). De 4 førstnevnte forelegg er vedtatt, de 5 sistnevnte— som alle angår forseelser på samme dag og samme sted — er sendt retten til pådømmelse. I disse saker er det påstand om større inndragningsbeløp.

Det ble ikke denne sesong konstatert eller berettet om nevneverdige friksjoner mellom snurperne og garnlagene.

Av utestående bøter inngikk i budsjettåret 1944/45 kr. 550,00.

III. TVISTESAKER.

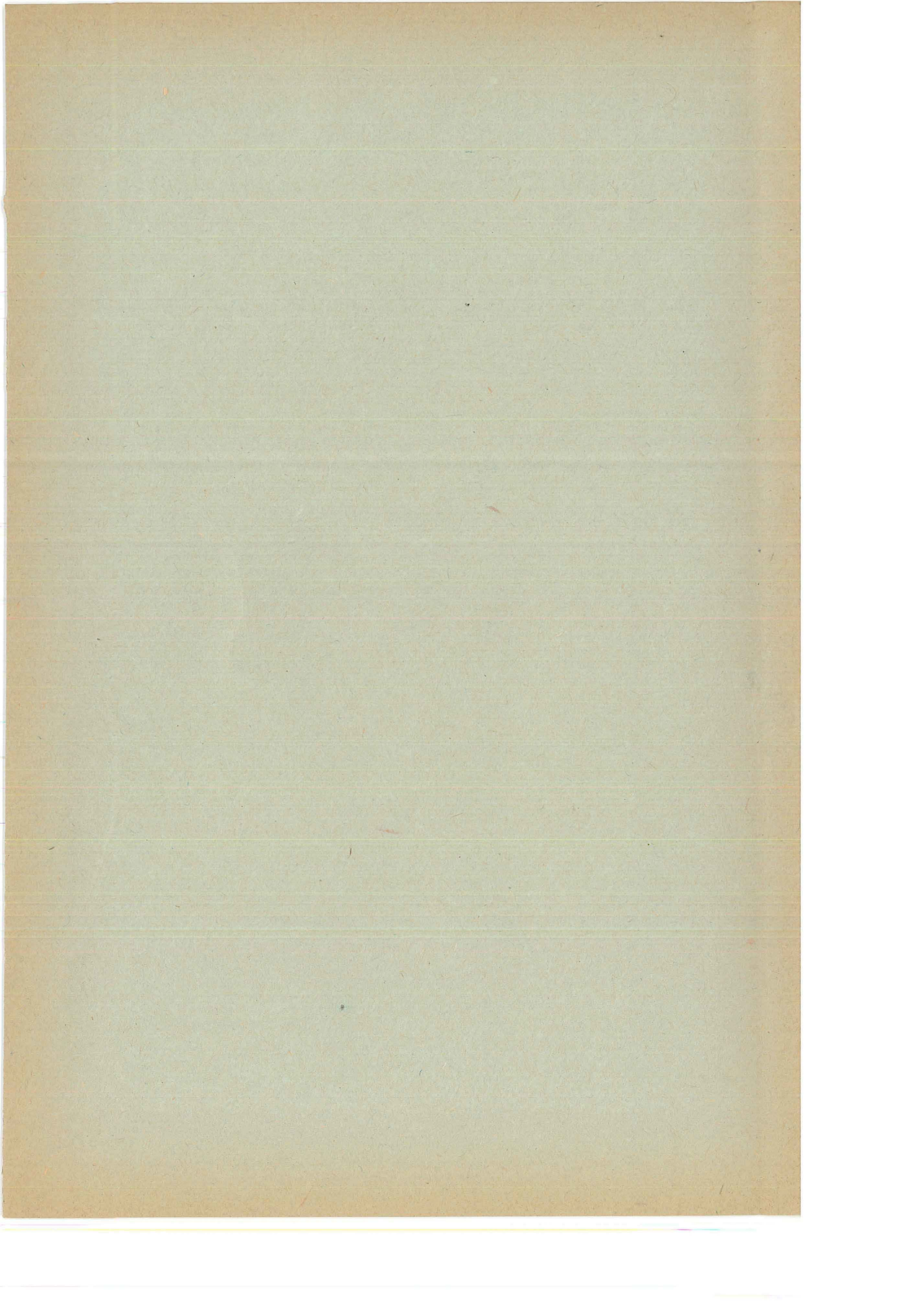
I løpet av sesongen ble meglet i 45 tvistesaker hvorav 2 ble avgjort ved voldgift og 25 ble forlikt.

Av sakene angikk 15 påseilinger eller kollisjoner, 18 skade på utestående redskaper eller tap av fangst, 2 skader påført av den tyske marine, 3 berging eller assistanse, 3 mannskapssaker, 2 tvist i anledning fagsslutning, 1 landslott og 1 tvist om lossing.

IV. UTGIFTENE TIL OPPSYNET m. v.

I budsjettåret 1944/45 medgikk til administrasjon av oppsynet sør for Stad kr. 94.229,93, hvorav til lønninger kr. 58.722,44 kontorutgifter kr. 4.319,29, telefon og telegramutgifter kr. 10.130,65, reiseutgifter kr. 1.461,40, materiell kr. 19.453,62 og forskjellig kr. 142,53.

Utgiftene til «lysbåttjenesten» beløp seg som før nevnt til til kr. 109.960,54.

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen.